ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ ԽՈՒՄԲ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (ՁԵ 5)

(հազ.դրամ)

01 հունվարի 2009թ.-ից մինչև 30 սեպտեմբերի 2009թ.

Ծանոթագրություն 1. Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ («Խումբ») Խմբի Մայր կազմակերպությունն է: Խումբը բաղկացած է Բանկից և դրա դուստր ընկերությունից՝ «Իզմիրլյան» ՈՒՎԿ ՍՊԸ-ից:

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ Խումբ (այսուհետ՝ Խումբ) հիմնվել է 2005թ. և հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը հանդիսանում է 1991թ-ին հիմնված «Հայկապ Բանկ» ՍՊԸ իրավահաջորդը: Բանկը գրանցվել է 20 սեպտեՖմբերի 1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N4 գրանցման համարով:
Խմբի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժութային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Դուստր ընկերությունից՝ «Իզմիրլյան» ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնվել է 19.03.2004թ. և հանդիսանում է սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն: Ընկերությունը գրանցվել է 23.07.2004թ. ՀՀ ԿԲ-ի N 8 արտոնագրային համարով: Ընկերության հիմնական գործունեությունը վարկերի տրամադրումն է:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում , թվով 12 մասնաճյուղ գտնվում են Երևանում, իսկ 15-ը՝ ՀՀ մարզերում և ԼՂՀ-ում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Պուշկինի 19:
2009թ.-ի երրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 302 մարդ:

Ծանոթագրություն 2. Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Ֆինանսական հատվածում իրականացվող բարեփոխումները, որոնք միտված էին ենթակառուցվածքների զարգացման և անցումային շրջանի երկրներին բնորոշ ռիսկերի մեղմացմանը, համաշխարհային ֆինանսական ճգնաժամի պայմաններում ստացան ճգնաժամի հետևանքների մեղմացման ուղղվածություն:
Թեև շատ այլ երկրների համեմատ ՀՀ-ում համեմատաբար փոքր բանկային համակարգի առկայությունը նպաստավոր գտնվեց խոշոր կորուստներից խուսափելու տեսանկյունից, այնուամենայնիվ ՀՀ բանկային համակարգը անմասն չմնաց այս զարգացումներից:
Տնտեսական անկման երևույթները էապես նվազեցրին բանկերի շահութաբերության ցուցանիշը, չնայած որ դեռևս լուրջ խնդիրներ չեն առաջադրել համակարգի համար: Բանկային համակարգը, ապագա ռիսկերի հավանական դրսևորման ակնկալիքներով, կոշտացրեց վարկավորման պայմանները: Այն դեպքում, երբ այս վարքագիծը առանձին բանկի մակարդակով վերցված ռացիոնալ է թվում, ողջ համակարգի առումով ոչ արդյունավետ ազդեցություն ունեցավ, քանի որ արդյունքում տարվա սկզբից վարկավորման ծավալները գրեթե մնացին անփոփոխ, հանդիսանալով պահանջարկի զսպման լրացուցիչ գործոն: Իսկ դա հետագայում հակադարձ արդյունավետ անդրադարձավ նաև հենց բանկերի վրա՝ ի դեմս չաշխատող վարկերի ծավալների աճի:
Վարկավորման ծավալների կրճատման տեսանկյունից կարևոր գործոն դարձավ նաև դոլարիզացիայի խնդիրը: Ֆինանսական ճգնաժամի հենց սկզբնական շրջանից սկսած տնտեսվարող սուբյեկտների մոտ ձևավորվեցին ՀՀ դրամի արժեզրկման սպասումները, որոնք հանգեցրին մեծածավալ դրամային միջոցների փոխարկմանը արտարժութայինի: Միաժամանակ վարկառուների մոտ դրամի արժեզրկման սպասումները էապես զսպեցին արտարժութային վարկերի նկատմամբ պահանջարկը:

Նման պայմաններում, երբ առկա են երկրի տնտեսության, ինչպես նաև Խմբի վրա ֆինանսատնտեսական ճգնաժամի ազդեցության հետևանքների հետ կապված մտահոգությունները, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, ղեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Խմբի ակտիվների և պասիվների մնացորդային արժեքի վրա:
Հետևաբար, Խմբի ֆինանսական հաշվետվություններն ամեն դեպքում չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթե ներկա համաշխարհային ճգնաժամի ազդեցությունը նկատելի և վստահաբար չափելի լիներ Հայաստանում:

Ծանոթագրություն 3. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1.Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհուրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

3.2.Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

3.3.Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Խմբի գործառնական արժույթը դա այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Խումբը: Խմբի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Խմբի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Խումբը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Խմբի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4.Վերադասակարգում և վերաներկայացում

Վերադասակարգում

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով:

3.5.Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Խումբն ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2008թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՍԽ») և ՀՀՄՍԽ-ի Հաշվետվությունների Մեկնաբանման Հանձնաժողովի («ՀՄՀ») կողմից:

Տարեկան բարեփոխումներ 2008

«ՀՀՄՍԽ»-ի կողմից թողարկվել է՝ *«Միջազգային Ֆինանսական Հաշվետվությունների Ստանդարտների Բարեփոխումներ 2008»-ը*: Բարեփոխումների մեծ մասը կիրառելի են 2009թ.-ի հունվարի 1-ից կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Դրանց կիրառումը Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա էական ազդեցություն չեն ունենա:

Ծանոթագրություն 4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1.Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Խումբ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Խմբից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

4.2.Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:
Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են կապիտալում:
Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժութային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային

տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:
Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:
Խմբի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 սեպտեմբերի 2009	31 դեկտեմ. 2008
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	384.28	306.73
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	562.24	435.00

4.3.Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:
Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:
Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բառառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:
Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:
Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:
ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.4.Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկի կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի :
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5.Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող փոխարժեռքով, ինչը հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:
Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6.Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Խումբն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամանակաշրջանների համար բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Խումբի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7.Ֆինանսական գործիքներ

Խումբը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:
Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:
Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունվետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:
Խմբի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Խմբիի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

4.8.Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Խումբն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

4.9.Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Խումբը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,

- և Խումբը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

4.10.Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում հաշվապահական հաշվեկշռում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում` օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

4.11.Որպես գրավ դրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է հաշվեկշռում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Չեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշռում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Զուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.12.Վարձակալություն

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.13.Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ըն-թացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը`

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-3	33

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով հետևյալ երկու ժամկետներից նվազագույնով. վարձակալման ժամկետ կամ հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետ: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում:
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի կազմակերպություն: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:
Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

4.14.Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրից, արտոնագրերից և այլն:
Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային մեթոդով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1 ից 10 տարվա ընթացում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:
Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:

4.15.Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները դասակարգվում են վաճառքի համար պահվող, երբ հաշվեկշռային արժեքը ենթակա է փոխհատուցման ոչ թե դրանց հետագա շահագործման, այլ վաճառքի միջոցով: Դրանց վաճառքը ենթադրվում է իրականացնել վաճառքի համար պահվող դասակարգումից հետո մեկ տարվա ընթացքում:
Վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվները ճանաչվում են հաշվեկշռային արժեքի կամ իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի ծախսերը, նվազագույնով: Եթե վերջինս ավելի փոքր է, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա ճանաչվում է արժեզրկումից կորուստ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքի՝ հանած վաճառքից ծախսերը, հետագա ցանկացած աճ ճանաչվում է միայն տվյալ ակտիվի նախկինում արժեզրկված գումարների չափով:

4.16.Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի

ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

4.17.Կենսաթոշակներ

Խմբում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության պետական կենսաթոշակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում: Նշված համակարգին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են:

4.18.Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտատպանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:
Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Խումբը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.19.Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Խումբը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.20.Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.20.Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

4.21.Սեգմենտների ներկայացում

Սեգմենտը Խմբի առանձնացնելի բաղադրիչ է, որը զբաղվում է առանձին ծառայության կամ ծառայությունների խմբի մատուցմամբ (բիզնես սեգմենտ) կամ որը զբաղվում է ծառայությունների մատուցմամբ որոշակի տնտեսական միջավայրում (աշխարհագրական սեգմենտ) և ենթակա է այնպիսի ռիսկերի և հատույցների, որոնք տարբեր են այլ սեգմենտների ռիսկերից և հատույցներից: Սեգմենտները, որոնց հասույթի մեծ մասը ստացվում է արտաքին հաճախորդներին կատարված

վաճառքներից, և որոնց հասույթը, արդյունքը կամ ակտիվները կազմում են սեգմենտների տաս կամ ավելի՝ տոկոսը ներկայացվում են առանձին: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների շրջանակներում Խմբի աշխարհագրական սեգմենտները ներկայացված են հիմնվելով գործընկերների գտնվելու վայրի վրա՝ հիմնվելով ավելի շուտ տնտեսական ռիսկի, քան իրավաբանական ռիսկի վրա:

Ծանոթագրություն 5. Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Խմբի ղեկավարությունը կատարի կանորագյուն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:
ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Խմբի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են ՀՀ ԿԲ, պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը դասակարգում է արժեթղթերը որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականցվում է կապիտալում:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Խումբը իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ փոխկապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Խումբը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխատվությունների գծով արժեզրկումից պահուստներ

Խումբը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:
Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Խումբը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրության մեջ կատարվում են փոփոխություններ և լրացումներ: Խումբն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային և իրավական պարտավորությունները:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Խումբը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Խումբը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Խումբը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը:

Ծանոթագրություն 6 «Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ

	01.01.2009.-30.09.2009	01.01.2008.-30.09.2008	01.01.2008.-31.12.2008
Տոկոսային եկամուտ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	22,712	35,640	46,466
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխառություններից	1,528,358	1,191,421	1,679,956
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	152,139	231,405	306,011
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից	17,522	62,241	67,694
Այլ տոկոսային եկամուտ	-	-	-
Ընդամենը	**1,720,731**	**1,520,707**	**2,100,127**

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր

	01.01.2009.-30.09.2009	01.01.2008.-30.09.2008	01.01.2008.-31.12.2008
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	153,920	133,821	199,340
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	503,905	287,214	383,261
Տոկսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	26,901	16,484	25,584
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	43,248	42,034	93,929
Այլ տոկոսային ծախսեր	24,216	11,077	11,794
Ընդամենը	**752,190**	**490,630**	**713,908**

Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	**968,541**	**1,030,077**	**1,386,219**

Ծանոթագրություն 7 «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ

	01.01.2009.-30.09.2009	01.01.2008.-30.09.2008	01.01.2008.-31.12.2008
Դրամարկղային գործառնություններից	178,155	-	71,620
Հաշվարկային ծառայություններից	7,251	147,766	137,208
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	-	17,433	19,659
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	56738	-	150
Վճարային քարտերի սպասարկումից	-	32,372	48,636
Այլ կոմիսիոն վճարներ	-	-	5,667
Ընդամենը	**242,144**	**197,571**	**282,940**

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր

	01.01.2009.-30.09.2009	01.01.2008.-30.09.2008	01.01.2008.-31.12.2008
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսյոն վճարներ	7,534	18,911	23,267
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	32,533	-	28,251
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	-	-	-
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	1,735	18,531	17,623
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	12,962	-	32,695
Այլ կոմիսիոն վճարներ	13,700	18,292	1,493
Ընդամենը	**68,464**	**55,734**	**103,329**
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	**173,680**	**141,837**	**179,611**

Խումբը 2008-2009թթ. շահաբաժիններից եկամուտ չի ստացել:

Արտարժութային գործառնություններից զուտ շահույթ

	01.01.2009.-30.09.2009	01.01.2008.-30.09.2008	01.01.2008.-31.12.2008
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	205,331	261,838	351,975
Ընդամենը	**205,331**	**261,838**	**351,975**

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ եկամուտ

	01.01.2009.-30.09.2009	01.01.2008.-30.09.2008	01.01.2008.-31.12.2008
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	43,814	51,861	17,191
Ընդամենը	**43,814**	**51,861**	**17,191**

Ծանոթագրություն 8 «Այլ եկամուտներ»
Այլ գործառնական եկամուտ

	01.01.2009.-30.09.2009	01.01.2008.-30.09.2008	01.01.2008.-31.12.2008
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	-	13,859	13,859
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	-	15,826	15,826

Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	18,856	2,545	3,302
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	1,755.0	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	3,292	804	804
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ	-	-	-
Արտասովոր եկամուտներ (առկայության դեպքում)	-	-	-
Այլ եկամուտներ	26,694	18,110	2,887
Ընդամենը	**50,597**	**51,144**	**36,678**

Ծանոթագրություն 9 «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով	**01.01.2009.-30.09.2009**	**01.01.2008.-30.09.2008**
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-
Վերջնական մնացորդ	-	-

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով	**01.01.2009.-30.09.2009**	**01.01.2008.-30.09.2008**	**01.01.2008.-31.12.2008**
Սկզբնական մնացորդ	-	221	221
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	-	221	221
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	(221)	(221)
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	-	-	-

Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխատվությունների գծով	01.01.2009.- 30.09.2009	01.01.2008.- 30.09.2008	01.01.2008.- 31.12.2008
Սկզբնական մնացորդ	128,932	91,689	91,689
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	242,049	273,515	308,911
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(306,151)	(234,722)	(275,592)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(64,102)	38,793	33,319
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	12,222	4,850	5,424
Պահուստի օգտագործում	79,632	(1,464)	(1,500)
Վերջնական մնացորդ	**156,684**	**133,868**	**128,932**

Ներդրումների գծով	01.01.2009.- 30.09.2009	01.01.2008.- 30.09.2008	01.01.2007.- 31.12.2007
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	-	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-	-
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	**-**	**-**	**-**

Այլ ակտիվների գծով	01.01.2009.- 30.09.2009	01.01.2008.- 30.09.2008	01.01.2008.- 31.12.2008
Սկզբնական մնացորդ	861	1,520	1,520
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	39,994	36,754	45,286
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(39,319)	(39,226)	(48,158)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	675	(2,472)	(2,872)
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	724	2,133	2,213
Պահուստի օգտագործում	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	**2,260**	**1,181**	**861**

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով	01.01.2009.- 30.09.2009	01.01.2008.- 30.09.2008	01.01.2008.- 31.12.2008
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	-	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-	-
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	-	-	-

Ընդամենը զուտ մասսնումներ պահուստներին	**(63,427)**	**36,100**	**30,226**

Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվություններում և ծանոթագրություններում բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների, ինչպես նաև հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների գծով ընդհանուր պահուստները չեն ճանաչվել:

Ծանոթագրություն 10 Անձնակազմի գծով ծախսեր

	01.01.2009.- 30.09.2009	01.01.2008.- 30.09.2008	01.01.2008.- 31.12.2008
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	485,028	326,484	504,301
Ծախսեր սոցիալական ապահովության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	55,997	39,783	58,471
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	468	-	21
Ընդամենը	**541,493**	**366,267**	**562,793**

* 2009թ. երրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 302 և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսեկան աշխատավարձը՝ 157 հազ.դրամ:
* 2008թ. չորրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 283 և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսեկան աշխատավարձը՝ 209 հազ.դրամ:

Ծանոթագրություն Հիմնական միջոցների մաշվածություն

	01.01.2009.- 30.09.2009	01.01.2008.- 30.09.2008	01.01.2008.- 31.12.2008
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	118,981	85,847	122,089
Ընդամենը	**118,981**	**85,847**	**122,089**

Ծանոթագրություն Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածություն

	01.01.2009.- 30.09.2009	01.01.2008.- 30.09.2008	01.01.2008.- 31.12.2008
Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածություն	6,205	5,831	7,795
Ընդամենը	**6,205**	**5,831**	**7,795**

Ծանոթագրություն 11 Այլ ծախսեր

	01.01.2009.-30.09.2009	01.01.2008.-30.09.2008	01.01.2008.-31.12.2008
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	-188,086.00	9,997.00	20,075.00
Գործուղման ծախսեր	13,006	7,131	14,514
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	82,863	40,687	61,484
Ապահովագրության գծով ծախսեր	1,062	1,063	1,063
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	37,265	31,595	34,143
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	69,231	45,983	63,719
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	10,315	11,494	13,168
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	43,417	37,691	51,086
Տրանսպորտային ծախսեր	11,354	9,858	13,638
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	42,512	43,262	60,773
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	13,250	14,700	20,029
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	1,243	2,148	3,227
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	2,820	1,200	1,200
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	22,869	29,587	39,920
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	24,310	54,567	78,369
Այլ ծախսեր*	177,192	44,282	42,048
Ընդամենը	**364,623**	**385,245**	**518,456**

* Այլ ծախսերը հիմնականում առաջացել են ԱրՔա-ի գծով գործառնական ծախսերից:

Ծանոթագրություն 12 Շահութահարկի գծով ծախս

	01.01.2009.-30.09.2009	01.01.2008.-30.09.2008	01.01.2008.-31.12.2008
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	30,909	107,443	154,605
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները	-	-	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	(11,169)	2,417	(5,162)
Ընդամենը	**19,740**	**109,860**	**149,443**

	01.01.2009.-30.09.2009		01.01.2008.-31.12.2008	
Շահույթը մինչև հարկումը	474,088.0	-	730,315	-
Շահութահարկ՝ դրույքաչափով	94,817.6	20	148,217	20
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ ոչ ժամանակավոր տարբերությունների գծով	-	-	-	-
Չհարկվող եկամուտներ	(142,348)	-	(3,165)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	65,984	-	4,391	-
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում	1,286	-	-	-
Շահութահարկի գծով ծախս	-	-	-	-
Ընդամենը	**19,740**	**-**	**149,443**	**-**

Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	**12,171**	**5,331**	**-**	**17,502**
Առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթերի գծով	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի գծով	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների գծով	-	-	-	-
Այլ ակտիվների գծով	-	-	-	-
Ստեղծված պահուստների գծով	12,171	5,331	-	17,502
Այլ պարտավորությունների գծով	-	-	-	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	**7,179**	**1,860**	**-**	**9,039**
Առևտրային արժեթղթերի գծով	-	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի գծով	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների գծով	-	-	-	-
Այլ ակտիվների գծով	1,919	2,466	-	4,385
Այլ պարտավորությունների գծով	5,260	(606)	-	4,654
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	**4,992**	**3,471**	**-**	**8,463**

Ծանոթագրություն 13 Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ

	01.01.2009.-30.09.2009	01.01.2008.-30.09.2008	01.01.2008.-31.12.2008.
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	454,348	547,607	580,872
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	-	-	-
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	454,348	547,607	580,872
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,072,401	794,275	798,260
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.42	0.69	0.73
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ	-	-	-

Ծանոթագրություն 14
Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում

	30.09.2009	31.12.2008
Կանխիկ դրամական միջոցներ	1,479,245	639,344
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	394,302	278,360
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	5,124,580	9,342,482
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	54,962	263,907
Հաշվեգրված տոկոսներ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվներից և ավանդներից	-	-
Ընդամենը	**7,053,089**	**10,524,093**

*30.09.09թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշվի մնացորդը ներառում է Բանկի կողմից ներգրավված միջոցների դիմաց պարտադիր պահուստավորման ենթակա գումարը,որը կազմում է 714 252 հազ.ՀՀ դրամ:
31.12.08թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշվի մնացորդը ներառում է Բանկի կողմից ներգրավված միջոցների դիմաց պարտադիր պահուստավորման ենթակա գումարը,որը կազմում է 1 772 135 հազ.ՀՀ դրամ:

**30.09.09թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցները հանդիսանում են Արքա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ և կազմում են 54 962 հազ.ՀՀ դրամ:
31.12.08թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցները հանդիսանում են Արքա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ և կազմում են 263 907 հազ.ՀՀ դրամ:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում/վերջում

	01.01.2009.	30.09.2009.	01.01.2008.	31.12.2008.
Կանխիկ դրամական միջոցներ	652,707	1,479,245	529,562	652,707
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	264,997	394,302	237,256	264,997
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*	9,342,482	5,124,580	3,161,158	9,342,482
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	450,170	-
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**	263,907	54,962	114,037	263,907
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ բանկերում	3,964	18,688	8,780	3,964
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	608,787	327,606	473,737	608,787
Ընդամենը	**11,136,844**	**7,399,383**	**4,974,700**	**11,136,844**

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ

	30.09.2009.	31.12.2008.
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	-	-
Հուշադրամներ	-	-
Ընդամենը	-	-

Ծանոթագրություն 15 Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	30.09.2009.	31.12.2008.
ՀՀ բանկերում	18,688	3,964
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	303,734	608,768
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	23,872	19
Հաշվեգրված տոկոսներ	0	-
Ընդամենը	**346,294**	**612,751**
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ	-	-
ՀՀ ԿԲ-ում՝	-	-
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
ՀՀ բանկերում՝	1,922,845	13,716
- վարկեր և ավանդներ	1,594,762	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն		-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	321,761	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	6,322	13,716

ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում՝	-	13,363
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
այլ*	-	13,363
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում՝	-	-
- վարկեր և ավանդներ		-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	5,097	-
Ընդամենը	**1,927,942**	**27,079**
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	-	-
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	**2,274,236**	**639,830**

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝	614,391	292,645
- վարկեր և ավանդներ	184,338	292,645
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	430,053	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝	19,253	-
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	19,253	-
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում	47,992	40,627
- վարկեր և ավանդներ	-	
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
այլ*	47,992	40,627
Հաշվեգրված տոկոսներ	427	1,666
Ընդամենը	**682,063**	**334,938**

Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**682,063**	**334,938**
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների և բանկերի նկատմամբ	**2,956,299**	**974,768**

*30.09.09թ. դրությամբ այլ պահանջներ ՀՀ բանկերի նկատմամբ տողում արտացոլվել են բանկոմատներով կատարված գործարքների գծով այլ բանկերից ստացվելիք 6 322 հազ.ՀՀ դրամ:
*31.12.08թ. դրությամբ այլ պահանջներ ՀՀ բանկերի նկատմամբ տողում արտացոլվել են բանկոմատներով կատարված գործարքների գծով այլ բանկերից ստացվելիք 13 716 հազ.ՀՀ դրամ:

**30.09.09թ. դրությամբ դեպոնացված է Ֆինանսական կազմակերպությունների 47 992 հազ.ՀՀ դրամ (124,9 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Մաստեր քարտ համակարգով գործարքներ իրականացնելու համար:
**31.12.08թ. դրությամբ դեպոնացված է Ֆինանսական կազմակերպությունների 40 627 հազ.ՀՀ դրամ (132 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Մաստեր քարտ համակարգով գործարքներ իրականացնելու համար:

Ծանոթագրություն 16
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ

	30.09.2009	**31.12.2008**
Վարկեր,այդ թվում՝	12,973,529	11,608,022
ՀՀ Կառավարությանը		-
տեղական ինքնակառավարման մարմիններին		-
հիպոթեքային	1,570,778	1,513,849
Օվերդրաֆտ	161,608	173,772
Վարկային քարտեր	780,400	407,801
Ֆակտորինգ	-	-
Ֆինանսական լիզինգ	-	-
Հետգնման պայմանագրեր	200,183	
Ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
Այլ	-	
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ և ստացվելիք վճարներ	124,227	103,701
Ընդամենը վարկեր	14,239,947	**12,293,296**
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(156,684)	(128,932)
Ընդամենը զուտ վարկեր	**14,083,263**	**12,164,364**

30.09.09թ. դրությամբ Գերմանահայկական հիմնադրամի միջոցների հաշվինին տրամադրվել է 701 5086 հազ ՀՀ դրամի 143 վարկ: ՀՀ Կառավարության միջոցներով տրամադրվել է 1 829 806 հազ.ՀՀ դրամի 309 վարկ: Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի միջոցներով տրամադրվել է 1 901 902 հազ ՀՀ դրամի 490 վարկ,որոնց դիմաց ստացվել է 4 456 222 հազ.ՀՀ դրամի գրավ, որոնց հանդեպ գրավի իրավունքը որոշակի պայմաններում համաձայն կնքված պայմանագրի՝ կարող է փոխանցվել Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկին: Ընդ որում այս դեպքում համապատասխան չափով կնվազի Բանկի պարտավորությունը ՎԶԵԲ-ի նկատմամբ:
31.12.08թ. դրությամբ Գերմանահայկական հիմնադրամի միջոցների հաշվինին տրամադրվել է 627 460 հազ ՀՀ դրամի 128 վարկ: ՀՀ Կառավարության միջոցներով տրամադրվել է 300 000 հազ.ՀՀ դրամի 75 վարկ:Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի միջոցներով տրամադրվել է 1 417 093 հազ ՀՀ դրամի 407 վարկ,որոնց դիմաց ստացվել է 4 445 706 հազ.ՀՀ դրամի գրավ, որոնց հանդեպ գրավի իրավունքը որոշակի պայմաններում համաձայն կնքված պայմանագրի՝ կարող է փոխանցվել Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկին: Ընդ որում այս դեպքում համապատասխան չափով կնվազի Բանկի պարտավորությունը ՎԶԵԲ-ի նկատմամբ:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ

	30.09.09.	31.12.2008
Վարկեր,այդ թվում՝		
Ստանդարտ	14,158,857	12,290,988
Հսկվող	52,700	330
Ոչ ստանդարտ	26,408	-
Կասկածելի	1,982	1,978
Անհուսալի	-	-
Ընդամենը վարկեր	14,239,947	12,293,296
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(156,684)	(128,932)
Ընդամենը զուտ վարկեր	**14,083,263**	**12,164,364**

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխատվությունների կառուցվածքը	**30.09.2009.**		**31.12.2008.**	
	գումարը	քանակը	գումարը	քանակը
Վարկեր և փոխատվություններ,որից	14,239,947	**10,311**	12,293,296	8,088
արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխատվություններ, այդ թվում՝	81,092	88	2,308	2
ժամկետանց	14,511	53	718	1
վերաձևակերպված*	-	-	-	-
վերաֆինանսավորված*	-	-	-	-
Ընդամենը վարկեր	**14,239,947**	**10,311**	**12,293,296**	**8,088**
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(156,684)	-	(128,932)	-
Ընդամենը զուտ վարկեր	**14,083,263**	**10,311**	**12,164,364**	**8,088**

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծություն ըստ հաճախորդների	**30.09.2009.**		**31.12.2008.**	
	գումար	վարկառուների քանակ	գումար	վարկառուների քանակ
Բանկեր	1,916,523	3	-	-
Ֆինանսական կազմակերպություններ	614,391	7	292,645	7
Պետական ձեռնարկություններ	308,668	3	149,211	2
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	6,909,524	418	5,911,147	262
խոշոր ձեռնարկություններ	2,145,353	73	2,874,634	71
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	4,764,171	345	3,036,513	191
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	5,162,092	9,409	5,233,550	7,617
սպառողական վարկեր	2,673,411	7,635	3,465,062	6,450
հիփոթեքային վարկեր	1,570,778	270	1,513,849	262
վարկային քարտեր	701,715	1,501	232,031	873
այլ վարկեր	216,188	3	22,608	32
Անհատ ձեռնարկատերեր	1,735,436	481	895,687	207
Հաշվեգրված տոկոսներ	124,227	-	105,367	-
Ընդամենը	**16,770,861**	**10,321**	**12,587,607**	**8,095**

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(156,684)	-	(128,932)	-
Ընդամենը զուտ վարկեր	**16,614,177**	**10,321**	**12,458,675**	**8,095**

30.09.2008թ. դրությամբ բանկի խոշոր փոխառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարը կազմել է 675 131 հազ դրամ, որը կազմել է վարկային և պայմանական պարտավորությունների պորտֆելի 4.24%-ը և նորմատիվային կապիտալի 9.02%-ը:

31.12.2008թ. դրությամբ բանկի խոշոր փոխառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարը կազմել է 2 313 286 հազ դրամ, որը կազմել է վարկային և պայմանական պարտավորթությունների պորտֆելի 15.43%-ը և նորմատիվային կապիտալի 42.01%:

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	**30.09.2009**	**Տոկոսային հարաբերու-թյունը**	**31.12.2008**	**Տոկոսային հարաբերու-թյունը**
Արդյունաբերություն	1,936,812	13.72	1,838,732	15.08
Գյուղատնտեսություն	95,342	0.68	97,987	0.80
Շինարարություն	413,838	2.93	513,204	4.22
Տրանսպորտ և կապ	334,004	2.37	169,022.0	1.37
Առևտուր	3,725,994	26.40	3,306,501	27.13
Սպառողական	2,706,242	19.17	3,464,916	28.43
Հիփոթեքային վարկեր	1,570,778	11.13	1,513,849	12.42
Սպասարկման ոլորտ	1,862,883	13.20	754,331	6.19
Այլ	1,469,827	10.41	531,053	4.36
Հաշվեգրված տոկոսներ	124,227	-	103,701	-
Ընդամենը	**14,239,947**	**100**	**12,293,296**	**100.0**

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	**30.09.2009**	**Տոկոսային հարաբերու-թյունը**	**31.12.2008**	**Տոկոսային հարաբերու-թյունը**
ՀՀ ռեզիդենտներ	13,948,214	99.92	12,050,419	99.92
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	6,456	0.05	6,530	0.05
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	4,366	0.03	3,714	0.03
Հաշվեգրված տոկոսներ	124,227	-	103,701	0.00
Ընդամենը	**14,083,263**	**100**	**12,164,364**	**100.00**

Ծանոթագրություն 17
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Պետական արժեթղթեր	30.09.2009.	31.12.2008.
ՀՀ Պետական պարտատոմսեր	3,461,973	2,887,741
- գանձապետական պարտատոմսեր	3,461,973	2,887,741
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		-
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲ+(Բա1) և ցածր վարկանիշ ունեցող,ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	**3,461,973**	**2,887,741**

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	30.09.2009.		31.12.2008.	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	104,903	-	107,324
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	86,563	-	88,985
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	18,340	-	18,339
- այլ	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	**-**	**104,903**	**-**	**107,324**

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	30.09.2009.		31.12.2008.	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	1,342	-	1,342
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	1,342	-	1,342
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	-	1,342	-	1,342

Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	3,568,218	2,996,407

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական այլ ակտիվներ	30.09.2009.	31.12.2008.
վարկեր, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր		
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող վարկառուների	-	-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների	-	-
Հիփոթեկ	-	-
Սպառողական վարկեր	-	-
Այլ	-	-
Ընդամենը	-	-

Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	3,568,218	2,996,407

Ներդրումներ այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում 30.06.08թ. դրությամբ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ» ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	26.12.06.թ.	12,143	2.0
«ԱՔՌԱ ՔՐԵԴԻՏ ՌԵՓՈՐԹԻՆԳ» ՓԲԸ	տեղեկատվական ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	14.12.07թ.	5,925	1.0
«ՀԱՅԻՆԿԱՍԱՑԻԱ» ՓԲԸ	Ինկասացիա	Հայաստանի Հանրապետություն	28.01.98թ.	271	0.01
«ՍՎԻՖԹ» համակարգ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Բելգիա	01.11.97թ.	1,342	0.0
Ընդամենը				**19,681**	

2008թ. և 2009թ. երրորդ եռամսյակում մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները բացակայում են:

Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում

	30.09.2009	31.12.2008
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներ	-	-
Համատեղ վերահսկվող միավորներում ներդրումներ	-	-
Դուստր բանկերում ներդրումներ	-	-
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներ	2,012,779	-
Շահաբաժիններ	-	-
Արժեզրկում	-	-
Ընդամենը	**2,012,779**	-

	30.09.2009
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում	-
Ավելացում	2,012,779.0
Օտարում (վաճառք)	-
Արժեքի արժեզրկում	-
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	**2,012,779.0**

Անձի անվանումը				
«ԻՋՄԻՐԼՅԱՆ-ԵՎՐԱՍԻԱ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ	վարկային	Հայաստանի Հանրապետություն	26.08.09.	2,012,779
Ընդամենը	-	-	-	**2,012,779.0**

Ծանոթագրություն 18 Հիմնական միջոցներ

Հոդվածի անվանումը	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրա-միջոցներ	Գրասենյա-կային սարքավորում	Վարձ. հիմն.միջ. գծով կապ.ներդր.	Այլ հիմնա-կան միջոցներ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	201,052	279,533	28,898	132,062	29,076	20,532	**691,153**
Ավելացում	503,932	149,400	24,902	37,816	53,231	15,680	**784,961**
Օտարում	-	-	(2,545)	-	-	-	**(2,545)**
Վերադասակարգում	2,523	-	-	-	(2,523)	-	**-**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	707,507	428,933	51,255	169,878	79,784	36,212	**1,473,569**
Ավելացում	9,913	61,841	13,236	16,608	16,651	3,269	**121,518**
Օտարում	-	(561)	-	(1,702)	-	-	**(2,263)**
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	717,420	490,213	64,491	184,784	96,435	39,481	**1,592,824**
Կուտակված մաշվածություն							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	1,058	82,631	8,124	75,270	2,429	3,863	**173,375**
Ավելացում	16,841	59,750	8,824	19,168	12,076	5,430	**122,089**
Օտարում	-	-	(2,253)	-	-	-	**(2,253)**
Վերադասակարգում	531	-	-	-	(531)	-	**-**
Ճշգրտումներ	(1,123)	(121)	-	-	-	-	**(1,244)**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	17,307	142,260	14,695	94,438	13,974	9,293	**291,967**
Ավելացում	16,905	55,678	15,619	18,527	12,133	5,517	**124,379**
Օտարում	-	-	-	-	-	-	-
Վերադասակարգում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	34,212	197,938	30,314	112,965	26,107	14,810	**416,346**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	**683,208**	**292,275**	**34,177**	**71,819**	**70,328**	**24,671**	**1,176,478**
Նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	**690,200**	**286,673**	**36,560**	**75,440**	**65,810**	**26,919**	**1,181,602**

Ծանոթագրություն 19 Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	20,851	8,017	33,000	**61,868**
Ավելացում	-	16,710	-	**16,710**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	-	-	-	-
Ավելացում	20,851	24,727	33,000	**78,578**
Օտարում	3,705	-	66	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	24,556	24,727	33,066	78,578
Կուտակված մաշվածություն				
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	4,765	5,946	6,325	**17,036**
Ավելացում	2,085	2,410	3,300	**7,795**
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	6,850	8,356	9,625	**24,831**
Ավելացում	2,511	1,854	2,555	**6,920**
Օտարում	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	9,361	10,210	12,180	**31,751**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք				
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	15,195	14,517	20,886	**50,598**
Նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	14,001	16,371	23,375	**53,747**

Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում	**30.09.2009.**	**31.12.2008.**
Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում	1,176,478	1,181,602
Կապիտալ ներդրումներ բանկի ոչ նյութական ակտիվներում	50,598	53,747
Ընդամենը	**1,227,076**	**1,235,349**

* 2009թ.երրորդ եռամսյակի հիմնական միջոցներում չի արտացոլված 2007թ. շահագործումից հանված և վերադասակարգված բանկի սեփականությունը հանդիսացող Խաղաղ Դոնի 13/1 շենքը (34,779 հազ. դրամ) և 3 POS տերմինալ (429.6 հազ. դրամ ընդհանուր արժողությամբ): Վերը նշված միջոցները ներառված են սույն հաշվետվության 20-րդ ծանոթագրություններում (Վաճառքի համար պահվող արժեքներ):

* 2008թ.հիմնական միջոցներում չի արտացոլված 2007թ. շահագործումից հանված և վերադասակարգված բանկի սեփականությունը հանդիսացող Խաղաղ Դոնի 13/1 շենքը (34,779 հազ. դրամ) և 1 POS տերմինալ (154 հազ. դրամ): Վերը նշված միջոցները ներառված են սույն հաշվետվության 20-րդ ծանոթագրությունում (Վաճառքի համար պահվող արժեքներ):

2009թ. երկրորդ եռամսյակի ընթացքում շահագործումից դուրս 46 913 հազ.դրամի հիմնական միջոց և ոչ նյութական ակտիվ հանձվել է շահագործման:

2008թ. ընթացքում շահագործումից դուրս 284 714 հազ.դրամի հիմնական միջոց և ոչ նյութական ակտիվ հանձվել է շահագործման:

Ծանոթագրություն 20
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

	30.09.2009.	31.12.2008.
Բնագանձված գրավ	11,572	11,572
Շահագործումից հանված հիմնական միջոցներ	35,209	34,933
Ընդամենը	**46,781**	**46,505**

Ծանոթագրություն 21
Այլ ակտիվներ

	30.09.2009.	31.12.2008.
Ստացվելիք շահաբաժիններ	-	-
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	-	-
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	157,722	50,409
Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ	-	-
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	-	-
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	8,581	5,869
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	-	-
Կանխավճարներ մատակարարներին	20,639	10,488
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	13,568	273
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	3,142	69
Պահեստ	19,901	8,468
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	17,931	18,657
Այլ ակտիվներ	5,304	675
Գուդվիլ	(-220,334)	-
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(2,260)	(861)
Ընդամենը	**24,194**	**94,047**

Ծանոթագրություն 22
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	30.09.2009	31.12.2008.
ՀՀ բանկերի	68,277	143,068
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	**68,277**	**143,068**
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ	703,336	2,217,140
-վարկեր	703,336	627,460
-ֆինանսական լիզինգ	-	0
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր		1,589,680
-այլ	-	-

ՀՀ բանկերի	-	-
-վարկեր	-	-
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր	-	-
-վարկեր		-
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր և վարկանիշ չունեցող բանկեր	-	-
-վարկեր	-	-
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	2,376	2,809
Ընդամենը	**705,712**	**2,219,949**
Ֆինանսական կազմակերպությունների վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
-ընթացիկ հաշիվներ	540,012	281,534
-վարկեր և ավանդներ	2,742,966	2,180,792
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
-հաշվեգրված տոկոսներ	60,031	34,329
Ընդամենը	**3,343,009**	**2,496,655**

Ընդամենը պահանջներ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	**4,116,998**	**4,859,672**

30.09.09թ. դրությամբ Գերմանահայկական հիմնադրամից ներգրավվել է 703 336 հազ ՀՀ դրամ և հաշվարկվել են տոկոսներ 2 376 հազ.ՀՀ դրամի: ՀՀ կառավարության միջոցներից ներգրավվել է 2 249 500 հազ.ՀՀ դրամ և հաշվարկվել են տոկոսներ 30 843 հազ.ՀՀ դրամի:
31.12.08թ. դրությամբ Գերմանահայկական հիմնադրամից ներգրավվել է 627 460 հազ ՀՀ դրամ և հաշվեգրվել է տոկոսներ 2 179 հազ.ՀՀ դրամի: ՀՀ կառավարության միջոցներից ներգրավվել է 300 000 հազ.ՀՀ դրամ և հաշվեգրվել է տոկոսներ 1 831 հազ.ՀՀ դրամի:

Ծանոթագրություն 23
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

	30.09.2009.	31.12.2008.
ՀՀ կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	331,048	4,386,796
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-վարկեր	2,249,500	300,000
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր		-
-այլ	76	-
-հաշվեգրված տոկոսներ	30,843	1,830
Ընդամենը	**2,611,467**	**4,688,626**

ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	6,660,699	6,434,194
-ժամկետային ավանդներ	1,630,513	751,346
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
-հաշվեգրված տոկոսներ	10,493	3,856
Ընդամենը	**8,301,705**	**7,189,396**
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	43,853	29,416
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
-հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	**43,853**	**29,416**
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	46,816	7,550
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ		-
-հաշվեգրված տոկոսներ		-
Ընդամենը	**46,816**	**7,550**
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		-
-ընթացիկ հաշիվներ	1,621,252	963,943
-ժամկետային ավանդներ	3,388,088	2,729,380
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
-հաշվեգրված տոկոսներ	29,800	32,492.0
Ընդամենը	**5,039,140**	**3,725,815**
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	496,844	139,166
-ժամկետային ավանդներ	63,588	818,898
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ		-
-հաշվեգրված տոկոսներ	1,527	2,706
Ընդամենը	**561,959**	**960,770**

Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդներինկատմամբ	**16,604,940**	**16,601,573**

30.09.09թ. դրությամբ բացված ակեդիտիվների գծով միջոցներ չեն սառեցվել,վարկերի ապահովման միջո
հանդիսացել են 164 306 հազ. ՀՀ դրամին համարժեք միջոցներ և որպես տրամադրված երաշխավորությունների
ապահովման միջոց` 3 787 հազ. ՀՀ դրամի համարժեք միջոցներ:

31.12.08թ. դրությամբ բացված ակեդիտիվների գծով միջոցներ չեն սառեցվել,վարկերի ապահովման միջոց հանդիսացել են 119 053 հազ. ՀՀ դրամին համարժեք միջոցներ և որպես տրամադրված երաշխավորությունների ապահովման միջոց` 5 310 հազ. ՀՀ դրամի համարժեք միջոցներ:

Բանկի ավանդատուների թվաքանակը

	30.09.2009.	31.12.2008.
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	9	9
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	-	-
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	-	-
Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	-	-
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	573	665
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	10	11
Ընդամենը	**592**	**685**

Ծանոթագրություն 24
Բանկի կողմից թաղարկված արժեթղթեր

	30.09.09.	31.12.2008.
Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ	-	-
Բանկի կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր	-	-
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր	400,000	400,000
Բանկի կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսեր	-	-
Թողարկված այլ արժեթղթեր	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	690	789
Ընդամենը	**400,690**	**400,789**

24.06.08թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 18 ամիս ժամկետայնությամբ 9 % եկամտաբերությամբ 400 000 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով 40 000 հատ սովորական պարտատոմս:

Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն

	30.09.2009.	31.12.2008.
Կրեդիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով	-	155,162
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով	-	42,814
Ընդամենը	**-**	**112,348**

Ծանոթագրություն 25 Այլ պարտավորություններ

	30.09.2009.	31.12.2008.
Շահաբաժիններ	-	-
Հավատարմագրային կառավարման պայմանագրերի գծով	-	-
Ավանդների ապահովագրության գծով	2,776	1,500
Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով և այլ վճարային փաստաթղթերով	-	-
Հաշվարկային պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով	-	-
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
-ԱԱՀ-ի գծով	1,969	829
-այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	14,814	14,668
-սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով	6,968	410

Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	74,815	42,614
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	33,009	18,243
Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համալրման գծով	-	-
Այլ պարտավորություններ	38,925	35,019
Ընդամենը	**173,276**	**113,283**

Ծանոթագրություն 26 Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

	01.01.2009.-30.09.2009	01.01.2008.-31.12.2008
ՀՀ Պետական պարտատոմսեր	-	1,591,742
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	1,591,742
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր		
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲ+(Բա1) և ցածր վարկանիշ ունեցող,ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
Ընդամենը	-	**1,591,742**

Կանոնադրական կապիտալ

-

	30.09.2009.	31.12.2008.
Սովորական բաժնետոմսեր	5,362,005	5,362,005
Բաժնետոմսերի քանակը	*1,072,401*	*1,072,401*
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	*5000 դրամ*	*5000 դրամ*
Արտոնյալ բաժնետոմսեր	-	-
Բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	-	-
Բաժնեմասեր, փայեր	-	-
Բանկի կողմից ետ գնված բաժնետոմսերի գնման գումարը	-	-
Ետ գնված բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Ընդամենը	**5,362,005**	**5,362,005**

Բանկի կողմից արտոնյալ բաժնետոմսեր չեն թողարկվել, և սեփական բաժնետոմսերի ետգնում չի կատարվել:

30.09.2009թ.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
«Ֆլեշ» ՍՊԸ	3,973,130	74.10%	վառելիքի ներմուծում, մեծածախ և մանրածախ առևտուր
Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ	1,340,505	25.00%	միջազգային ֆինանսական գործունեություն

31.12.2008թ.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
«Ֆլեշ» ՍՊԸ	3,973,130	74.10%	վառելիքի ներմուծում, մեծածախ և մանրածախ առևտուր
Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ	1,340,505	25.00%	միջազգային ֆինանսական գործունեություն

Կանոնադրական կապիտալի ավելացում (դրամական միջոցներով)	**30.09.2009.**	**31.12.2008.**
Սովորական բաժնետոմսեր	-	1,722,005
Բաժնետոմսերի քանակը	-	*344,401*
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	-	*5000 դրամ*

2008թ. և 2009թ. երրորդ եռամսյակում կանոնադրական կապիտալի նվազում հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի հաշվին չի կատարվել:

Էմիսիոն եկամուտ

	30.09.2009.	31.12.2008.
Էմիսիոն եկամուտ	766,001	766,001
Ընդամենը	**766,001**	**766,001**

Վերագնահատման պահուստներ

Պահուստներ	30.09.2009.	31.12.2008.
-գլխավոր պահուստ	300,000	270,000
-վերագնահատման պահուստներ	-	-
-այլ պահուստներ	104,241	25,732
Ընդամենը	**404,241**	**295,732**

Չբաշխված շահույթ (վնաս)

Չբաշխված շահույթ	30.09.2009.	31.12.2008.
-ընթացիկ տարվա	454,348	580,872
-նախորդ տարվա	759,534	539,992
Ընդամենը	**1,213,882**	**1,120,864**

Ծանոթագրություն 29 Կապիտալի այլ տարրեր

2009թ երրորդ եռամսյակում և 2008թ. այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալները բացակայում են:

Ծանոթագրություն 30 Պահուստներ

	30.09.2009.	31.12.2008.
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումներ	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-
Վերջնական մնացորդ	-	-

Բանկի իրավական պարտավորությունները

30.09.2009թ. դրությամբ Բանկը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չի առաջացել:

Բանկի հարկային պարտավորությունները

30.09.2009թ.դրությամբ Բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չի առաջացել:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

	30.09.2009.	31.12.2008.
Չօգտագործված վարկային գծեր	1,591,729	1,353,395
Տրամադրված երաշխիքներ	262,566	928,955
Տրամադրված ակրեդիտիվներ	-	12,423
Ընդամենը	**1,854,295**	**2,294,773**

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

	30.09.2009.		31.12.2008.	
	Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ	Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի	-	106,554	-	92,143
1-5 տարի	-	357,086	-	365,587
5 տարուց ավել	-	9,924	-	37,254
Ընդամենը	-	**473,564**	-	**494,984**

Ծանոթագրություն 31
Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Բանկի հետ կապված անձինք են համարվում բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված՝ նրանց հետ կապված անձինք:
Բանկի հետ կապված անձանց հետ գործարքներն իրականացվել են՝ ելնելով գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից:

Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ

Բանկի հետ կապակցված անձինք 30.09.09թ. և 31.12.08թ. դրությամբ այլ բանկերի նկատմամբ պահանջներ չեն ունեցել:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30.09.2009.				31.12.2008.			
	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	14,548	2,122	148,711	165,381	15,166	2,689	158,414	176,269
Տարվար ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ	420	115	20,903	21,438	84	24	12,614	12,722
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և փոխատվություններ	1,209	504	36,692	38,405	702	591	22,317	23,610
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	**13,759**	**1,733**	**132,922**	**148,414**	**14,548**	**2,122**	**148,711**	**165,381**
Տոկոսային եկամուտ	425	85	6,208	6,718	441	124	5,828	6,393

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30.09.2009.				31.12.2008.			
	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	4,710,341	172,891	31,297	4,914,529	5,412,157	148,139	25,182	5,585,478
Տարվար ընթացքում ստացված գումարներ	44,715,207	76,308	299,000	45,090,515	14,854,627	75,816	68,597	14,999,040
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	43,012,299	67,582	288,969	43,368,850	15,556,443	51,064	62,482	15,669,989
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	**6,413,249**	**181,617**	**41,328**	**6,636,194**	**4,710,341**	**172,891**	**31,297**	**4,914,529**
Տոկոսային ծախս	56,874	9,313	635	66,822	12,792	3,884	454	17,130

Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	30.09.2009	31.12.2008
Բանկի խորհրդին		
- աշխատավարձ	4,500	1,200
- պարգևատրում		
Բանկի գործադիր մարմնին		
- աշխատավարձ	67,536	21,930
- պարգևատրում		
Բանկի ներքին աուդիտին		
- աշխատավարձ	17,998	5,566
- պարգևատրում		
Ընդամենը	90,034	28,696

Ծանոթագրություն 32
Ֆինանսական ռիսկերի մասին նվազագույն բացահայտումներ

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Վարկային ռիսկը Վարկառուի (Վարկառու՝ Բանկի նկատմամբ որևէ վարկային պարտավորություն ստանձնած անձ) կողմից վարկային պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունների՝ պայմանագրով սահմանված ժամկետներում ամբողջությամբ կամ մասնակի չկատարման հավանականությունն է:

Վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Բանկում մշակված է ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն, որը հնարավորություն է տալիս իրականացնել վարկառուի վարկունակության գնահատում և վարկային ռիսկի բացահայտում: Վարկային ռիսկի բացահայտումն իրականացվում է ռիսկի առաջացման նախնական փուլում՝ վարկային հայտի քննարկման և վարկի սպասարկման ընթացքում:
Որպես վարկային ռիսկի վրա ազդող գործոններ դիտարկվում են ֆինանսական, իրավական, վարկի ապահովման և այլ (քաղաքական, տրանսպորտային և այլն) ռիսկերը:
Վարկային ռիսկերի բացահայտման համար Բանկի համապատասխան ստորաբաժանումների կողմից իրականացվում է պոտենցիալ և գործող Վարկառուների գործունեության վերլուծություն, որի համար հիմք են ծառայում՝

- Վարկի նպատակը. Բանկի համապատասխան ստորաբաժանման կողմից ուսումնասիրվում է պահանջվող Վարկի օգտագործման նպատակը.
- Վարկառուների ֆինանսական ցուցանիշները՝ Բանկում գործող ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան.
- Դիրքը շուկայում. ուսումնասիրվում են շուկայում Վարկառուի որակական և քանակական ցուցանիշները, զարգացման հնարավորությունները, շուկայում գործող մրցակիցների նկատմամբ Վարկառուի առավելությունները և թերությունները.
- Վարկային պատմությունը. նախկինում ստանձնած վարկային պարտավորությունների կատարումը, վարկային ռեգիստրում (վարկային բյուրոյում) Վարկառուի վերաբերյալ գրանցումները.
- Իրավական համապատասխանությունը.
- Կառավարումը. կառավարման համակարգը, ինչպես նաև որոշումների կայացման գործընթացը.
- Սեփականատերերի և փոխկապակցված անձանց համբավը, ինչպես նաև սեփականատերերի մասնակցությունը կառավարման գործընթացում
- Վարկի ապահովման միջոցը՝ ուսումնասիրվում է Բանկում գործող ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

Վարկային ռիսկի գնահատումն իրականացվում է Բանկում վարկավորում իրականացնող համապատասխան ստորաբաժանումների կողմից:

Վարկային ռիսկի գնահատումը Բանկում կատարվում է վարկանիշի հաշվարկման և շնորհման եղանակով, որի ընթացքում իրականացվում է՝

- Տնտեսական վերլուծություն՝ հավանական կորուստների գահատում տնտեսական ցուցանիշների միջոցով.

• Վիճակագրական վերլուծություն. վերլուծվում են Վարկառուների ներկայացված ցուցանիշները, և Բանկի կողմից նախկինում տրամադրված վարկերի ցանկում ուսումնասիրվում են նպանատիպ Վարկերի պատմությունները.

• Վարկի ապահովման միջոցի վերլուծություն՝ գների հավանական անկման վերլուծություն:

Մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում)

Մոդելներ առկա չեն:

Վարկային ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և քանակական գնահատական

Վարկային ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը կատարում է հաճախորդի և պահանջվող Վարկի բալային գնահատումը: Բալավորման համակարգը հիմնված է հետևյալ որոշիչների վրա.
Նպատակ՝ հաճախորդի գործունեության ոլորտը և Վարկը պետք է համապատասխանեն Քաղաքականությանը:
Պահանջ՝ պահանջվող վարկի չափը պետք է համապատասխանի Քաղաքականության սահմանաչափերին և տնտեսապես հիմնավորված լինի Վարկի և տոկոսագումարների մարման հնարավորությունը:
Առաջնային ապահովվածություն՝ հաճախորդի գործունեության և գործարար ծրագրի կատարման արդյունքում նրա ֆինանսական ցուցանիշները պետք է համոզվածություն առաջացնեն, որ կապահովվի Վարկի վերադարձելիությունը և տոկոսագումարների մարումը:
Տևողություն՝ հաճախորդի բիզնես գործունեության ժամկետը, Բանկի հետ գործարար հարաբերությունների ժամկետը, նրա գործարար համբավն ու վարկային պատմությունը պետք է համոզմունք առաջացնեն Վարկն օգտագործելու ու մարելու ունակության մասին:
Ապահովվածություն երկրորդային՝ Վարկն ապահոված է գրավով և(կամ) երաշխիքով (երաշխավորությամբ):
Կապիտալ՝ Վարկի գումարի և հաճախորդի սեփական կապիտալի հարաբերության գնահատումը հանգեցնում է այն համոզմունքին, որ վարկի վերադարձը չի վտանգվի:

Վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները

Վարկային ռիսկի կառավարումը Բանկում իրականացնում են Բանկի Վարչությունը, ինչպես նաև Բանկի ներքին իրավական ակտերի համաձայն համապատասխան որոշում ընդունելու լիազորություն ունեցող մարմինները՝ ընդունված ներքին կարգերի և կանոնակարգերի հիման վրա:
Վարկային ռիսկի կառավարման մեթոդներից են վարկերի դիվերսիֆիկացիան, վարկի ապահովման միջոցի ապահովագրումը, համապատասխան պահուստների ձևավորումը, վարկային տեխնոլոգիաների կիրառումը, արդյունավետ վարկային գործիքների ընտրությունը և այլն:
Վարկային ռիսկի կառավարման հսկողությունն իրականացվում է բանկի Ներքին աուդիտի կողմից, որը կիսամյակը մեկ՝ մինչև հաջորդ ամսվա վերջը, հաշվետվություն է ներկայացնում Բանկի խորհրդին:

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը՝ ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության

ՀՀ մարզեր	30.09.2009.	31.12.2008.
Երևան	11,307,288	10,335,776
Կոտայքի մարզ	566,336	505,715
Արարատի մարզ	290,518	133,211
Արմավիրի մարզ	207,040	93,663
Արագածոտնի մարզ	51,677	110,089
Լոռու մարզ	583,032	147,664
Գեղարք. մարզ	35,734	22,511
Տավուշի մարզ	244,772	200,527
Վայոց Ձորի մարզ	1,981	2,628
Շիրակի մարզ	497,649	319,293
Սյունիքի մարզ	38,889	1,503
ԼՂՀ	247,508	281,540
Ընդամենը	**14,072,424**	**12,154,120**

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

30.09.2009.

Հոդվածի անվանումը					
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	7,053,089	-			7,053,089
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,561,448	23,674	370,979	198	2,956,299
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	-	-		-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	14,071,352	4,384	7,527		14,083,263
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական արժեթղթեր	3,568,218	-	-	-	3,568,218
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	1,340,267	18,742	22,020	135	1,381,164
Ընդամենը՝ ակտիվներ	**28,594,374**	**46,800**	**400,526**	**333**	**29,042,033**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	1,843,121	10,850	324		1,854,295
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,878,075	-	2,238,923	-	4,116,998
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	15,999,141	439,799	67,444	98,556	16,604,940
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	400,690	-	-	-	400,690
Այլ պարտավորություններ	172,489	-	787	-	173,276
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	**18,450,395**	**439,799**	**2,307,154**	**98,556**	**21,295,904**
Զուտ դիրք	10,143,979	-392,999	-1,906,628	-98,223	7,746,129

* Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն:

31.12.2008.

Հոդվածի անվանումը					
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	10,524,093.0	-	13,363.0		10,537,456
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	311,991	24,030	624,779	605	961,405
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	12,154,183	3,714	6,467		12,164,364
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական արժեթղթեր	2,996,407	-	-	-	2,996,407
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	1,591,742	-	-	-	1,591,742
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	1,366,800	4,132	9,960	1	1,380,893
Ընդամենը՝ ակտիվներ	**28,945,216**	**31,876**	**654,569**	**606**	**29,632,267**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	2,283,520	11,002	251		2,294,773
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,984,310	-	1,875,362	-	4,859,672
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	16,433,067	99,003	25,224	44,355	16,601,649
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	400,789	-	-	-	400,789
Այլ պարտավորություններ	225,104	-	451	-	225,555
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	**20,043,270**	**99,003**	**1,901,037**	**44,355**	**22,087,665**
Զուտ դիրք	8,901,946	(67,127)	(1,246,468)	(43,749)	7,544,602

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվները ըստ սեգմենտների և ռիսկայնության

30.09.2009.

Ակտիվներ								
Վարկեր, այդ թվում`	14,017,837	10,683	42,558	64	21,853	16	1,015	2
1. Արդյունաբերություն	1,930,932	121	-	-	4,706	1	-	-
2. Գյուղատնտեսություն	95,453	3	-	-	-	-	-	-
3. Շինարարություն	413,564	19	-	-	-	-	-	-
4. Տրանսպորտ և կապ	332,092	8	-	-	-	-	-	-
5. Առևտուր	3,713,519	556	4,275.0	5.0	6,207	1	-	-
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	1,860,550	92	-	-	2,333.0	1	-	-
7. Ֆինանսական հատված	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում`	2,629,816	7,622	15,735	16	8,091.0	10	912	1
8.1 անշարժ գույքի գրավով	470,752	72	757	1	-	-	-	-
8.2 ավտոմեքենայի գրավով	989,898	543	13,235	9	4,102	4	-	-
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	3,041,911	2,262	22,548	43	516.0	3	103	1
Դեբիտորական պարտքեր	607,650	4444	-	-	-	-	-	-
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	106,245	81,620	-	-	-	-	-	-
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում`	1,853,412	1,466	874.0	20	-	-	8	4
երաշխիքներ	260,566	37	-	-	-	-	-	-
ակրեդիտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-

31.12.2008.

Ակտիվներ								
Վարկեր, այդ թվում՝	12,163,073	8,086	297	1	-	-	994	1
1. Արդյունաբերություն	1,836,166	76	-	-	-	-	-	-
2. Գյուղատնտեսություն	97,584	2	-	-	-	-	-	-
3. Շինարարություն	510,179	19	-	-	-	-	-	-
4. Տրանսպորտ և կապ	169,821	4	-	-	-	-	-	-
5. Առևտուր	3,303,716	273	-	-	-	-	994	1
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	753,885	41	-	-	-	-	-	-
7. Ֆինանսական հատված	-	-	-	-	-	-	-	-
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	3,486,247	6,445	297	1	-	-	-	-
8.1 անշարժ գույքի գրավով	666,120	64	-	-	-	-	-	-
8.2 ավտոմեքենայի գրավով	1,421,455	626	297	1	-	-	-	-
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	2,005,475	1,226	-	-	-	-	-	-
Դեբիտորական պարտքեր	751,898	3,522	-	-	-	-	-	-
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	108,666	81,620	-	-	-	-	-	-
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում՝	2,294,773	1,190	-	-	-	-	-	-
երաշխիքներ	928,955	36	-	-	-	-	-	-
ակրեդիտիվներ	12,423	1	-	-	-	-	-	-

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվները ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության

30.09.2009.

Ակտիվներ										
Վարկեր, այդ թվում՝	**14,011,381**	**9,773**	49,014	66	21,853	16	1,015	2	-	-
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	14,006,998	9,770	42,558	64	21,853	16	1,015	2	-	-
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)	4,383	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Ռուսաստանի Դաշնություն	4,383	3	-	-	-	-	-	-	-	-
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների),	-	-	6,456	2	-	-	-	-	-	-
Մեծ Բրիտանիա	-	-	6,456	2	-	-	-	-	-	-
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Ընդամենը	**14,011,381**	**9,773**	**49,014**	**66**	**21,853**	**16**	**1,015**	**2**	**-**	**-**

31.12.2008.

Ակտիվներ										
Վարկեր, այդ թվում՝	**12,163,073**	**8,086**	**297**	**1**	**-**	**-**	**994**	**1**	**-**	**-**
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	12,152,829	8,083	297	1	-	-	994	1	-	-
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)	3,714	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Ռուսաստանի Դաշնություն	3,714	1	-	-						
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)	6,530	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Մեծ Բրիտանիա	6,530	2	-	-						
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկների)			-	-	-	-	-	-	-	-
5. Ընդամենը	**12,163,073**	**8,086**	**297**	**1**	**-**	**-**	**994**	**1**	**-**	**-**

Վարկային ռիսկի վերլուծություն

Վարկերի ապահովվածությունը

Վարկային պորտֆելի ապոհովվածությունը հանդիսացող գրավները ըստ տեսակի տարբերակում ենք` անշարժ գույքի գրավ, շարժական գույքի գրավ և շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքային մնացորդի գրավ:
Որպես անշարժ գույքի գրավ կարող են հանդիսանալ ՀՀ տարածքում առավել իրացվելի գոտիներում առկա բնակարանները, բնակելի տները, հասարակական նշանակության շինությունները, արտադրական նշանակության շինությունները և հողատարածքները: Հիպոթեքային վարկավորման դեպքում բնակարանները և բնակելի տները (այգետնակները) ապահովագրվում են:
Որպես շարժական գույքի գրավ կարող են հանդիսանալ ավտոտրանսպորտային միջոցները, սարքավորումները, շինարարական տեխնիկան, հոսքագծերը, որոք ունեն շուկայում առավել իրացվելի արժեք:
Ավտոտրանսպորտային միջոցների գրավադրման դեպքում գրավը ապահովագրվում է վարկի մնացորդի չափով:
Որպես ապրանքնային մնացորդի և շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքների գրավ կարող են հանդիսանալ առավել իրացվելի ապրանքատեսակները, պատրաստի ապրանքները, որոնք չունեն պիտանելիության սեղմ ժամկետներ և շուկայում սպառողների շրջանում ունեն մեծ պահանջարկ:
Որպես գրավ ընդունելի անշարժ գույքի որակական բնութագրիչներ կարող են հանդիսանալ վթարայնության կարգավիճակը, շինության արտաքին և ֆիզիկական մաշվածության ցուցանիշները, շինության կառուցման տարեթիվը և կոնստրուկցիան: Շարժական գույքի դեպքում հաշվի է առնվում գույքի ֆիզիկական վիճակը, թողարկման տարեթիվը, գույքի տեխնիկական հագեցվածությունը և մաշվածությունը: Ապրանքների որակական հատկանիշները որոշելիս հաշվի է առնվում արտադրող ֆիրմայի վարկանիշը և տվյալ ապրանքի պատրաստման ժամանակ օգտագործված նյութերի որակը, շրջանառու միջոցների վրա ունեցած ազդեցության գործոնը:
Գրավի շուկայական արժեքը ազատ մրցակցության պայմաններում նմանատիպ և նույն պարամետրերով վաճառված գույքի համեմատության ժամանակ ստացված արժեքն է: Լիկվիդացիոն արժեքը շուկայում առավել սեղմ ժամկետներում գրավի արագ իրացման արժեքն է, որը ներկայացնում է առանց շուկայական ռիսկերի գրավի իրացումը: Վարկի տրամադրման ժամանակ որպես վարկի գումարի հաշվարկի հիմք է ընդունվում գրավի գնահատված լիկվիդացիոն արժեքը, ինչով բանկը սահմանափակում է վարկի ժամկետի ընթացքում գրավի արժեքի նվազման ռիսկը: Նշված ռիսկը նվազեցվում է նաև այն հանգամանքով, որ անշարժ և շարժական գույքերի գրավով ապահովված վարկերի դեպքում վարկ/գրավի գնահատված արժեք հարաբերակցությունը չի գերազանցում 80%-ը:
Վարկեր տրամադրելիս բանկը մեծ կարևորություն է տալիս վարկառուի նախկինում ունեցած վարկերի սպասարկման պատմությանը, կայուն եկամուտների առկայությանը, մասնագիտական պատրաստվածությանը, քանզի նպատակ ունենալով ձևավորել որակապես կայուն վարկային պորտֆել, վարկերը հնարավորինս բարձր իրացվելի գրավով ապահովված լինելու փաստից բացի, առաջնային նշանակություն ունի վարկառուի պարտաճանաչությունը և վճարունակությունը վարկի սպասարկման առումով, ինչի հետևանքն է 2009թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ չաշխատող վարկերը կազմում են ընդհանուր վարկային պորտֆելի 0.55% (77 579 հազ.դրամ): 30.09.09թ. դրությամբ վարկային ներդրումները կազմել են 14 115 720 հազ. դրամ:

Պահուստավորումների համապատասխանությունը
Վարկերի դիմաց պահուստավորումները կատարվում են ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության կողմից համատեղ հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգ»-ի համաձայն:

Ռեպո գործարքները
2009թ. երրորդ եռամսյակի ընթացքում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը կազմել է 5 371 938 հազ. դրամ` նախորդ եռամսյակի 3 161 556 հազ. դրամի դիմաց` աճելով 69.910%-ով: Հակադարձ ռեպո գործարքների ծավալը երրորդ եռամսյակի ընթացքում կազմել է 297 158 հազ. դրամ` նախորդ եռամսյակի 13 774 853 հազ դրամի դիմաց` նվազելով 98.0 %-ով:
Երրորդ եռամսյակի ընթացքում Բանկը սվոպ գործարքների միջոցով չի ներգրավել միջոցներ նախորդ եռամսյակի 324 261 հազ ՀՀ դրամի փոխարեն, սակայն տեղաբաշխել է 2 800 հազ.ԱՄՆ դոլար` նախորդ եռամսյակի 297 360 հազ դրամ և 5 640 հազ.ԱՄՆ դոլարի դիմաց:
Աշխատակազմը

Բանկի կողմից որակապես կայուն վարկային պերտֆելի ձևավորումը արդյունք է նաև համապատասխան բարձր մասնագիտական պատրաստվածություն ունեցող մասնագետների, ներդրված աշխատանքային էթիկայի և թիմային աշխատելաոճի ունակության:

<u>Վերահսկողություն (մոնիտորինգ) և վարկային ռիսկերի հայտնաբերում</u>

Վարկերի սպասարկման բարձր որակը և ժամկետանց վարկերի բացակայությունը արդյունք է նաև վարկերի սպասարկման ընթացքում մշտական վերահսկողության, վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում վարկառուների հետ հարաբերությունների և մշտական կապի պահպանման, ինչի արդյունքում բանկը մշտապես տեղյակ է վարկառուի ֆինանսական վիճակից և անհրաժեշտության դեպքում արագ արձագանքում է իրավիճակի փոփոխություններին` ցուցաբերելով անհրաժեշտ օժանդակություն և խորհրդատվություն իրավիճակի կայունացման համար: Նշված միջոցառումները խիստ նպաստում են ժամանակին վարկային ռիսկերը բացահայտելուն և դրանք նվազեցնելուն կամ իսպառ վնասազերծելուն: Վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում մշտական հսկողություն է իրականացվում նաև վարկի նպատակային օգտագործման, վարկի ապահովման միջոցի` գրավի նկատմամբ, ինչը կատարվում է Բանկի համապատասխան ստորաբաժանման աշխատակիցների կողմից: Վարկի նպատակային օգտագործման մոնիտորինգն իրականացվում է ըստ անհրաժեշտության, վարկի օգտագործման ուղղությունների առանձնահատկությունների, վարկի կանխիկ և անկանխիկ գործարքների և այլն: Անշարժ գույքի մոնիտորինգը իրականացվում է երեք ամիսը մեկ անգամ, առանձին դեպքերում` յուրաքանչյուր վեց ամիսը մեկ: Շարժական գույքի մոնիտորինգը իրականացվում է ըստ անհրաժեշտության` առնվազն երեք ամիսը մեկ անգամ:
Եթե շուկայում տեղի է ունեցել գնահատված անշարժ գույքի գների տատանում մոտ 20%-ի չափով, ապա ելնելով Բանկի շահերից` Բանկը կարող է պահանջել կատարել Գրավի վերագնահատում:
Եթե գրավի արժեքը էապես էժանացել է շուկայում, ապա Բանկի պահանջով Վարկառուն առաջարկում է ապահովել լրացուցիչ Գրավով, որը, Բանկի հետ համաձայնեցնելով, գրավադրվում է հիմնական գրավի հետ միասին:

Վարկային ռիսկի գնահատման ցուցանիշներ

Ցուցանիշի անվանումը	30.06.2009	31.12.08.
Չաշխատող վարկեր	70,067	1,291
Ընդհանուր վարկեր	14,083,263	12,164,364
Հարաբերակցություն (%)	0.50	0.01
Չաշխատող վարկերի պահուստ	11,025	1,017
Ընդհանուր կապիտալ	7,484,048	7,544,602
Հարաբերակցություն (%)	0.15	0.01
Վարկերի գծով պահուստ	156,684	128,932
Ընդհանուր վարկեր	14,083,263	12,164,364
Հարաբերակցություն (%)	1.1	1.1
Հնարավոր կորուստների պահուստ	156,684	128,932
Չաշխատող վարկեր	70,067	1,291
Հարաբերակցություն (%)	44.72	1.00
Դուրսգրումներ - փոխհատուցումներ	3,866	(3,924)
Միջին ընդհանուր վարկեր	12,052,752	11,822,701
Հարաբերակցություն (%)	0.032	(0.033)
Փոխհատուցումներ	7,076	5,424
Նախորդ ժամանակաշրջանի համար վարկերից կորուստ	(30,226)	(66,848)
Հարաբերակցություն (%)	(23.41)	(8.11)
Զուտ գործառնական եկամուտներ + պահուստի ստեղծման ծախսեր	1,205,648	1,972,264
Վարկերից զուտ կորուստ	63,427	4,146
Հարաբերակցություն (%) Շահույթի ծածկման գործակից	5.261	0.210
Տոկոսային եկամուտ - տոկոսային ծախսեր - վարկերի գծով կորուստ	1,031,968	1,355,993
Վարկային ներդրումներ	14,083,263	12,164,364
Հարաբերակցություն (%) Վարկային ռիսկով ճշգրտված զուտ տոկոսային մարժա	7.33	11.15
Խոշոր փոխառություններ	675,131	2,441,598
Կապիտալ	7,484,048	7,544,602
Հարաբերակցություն (%)	9.02	32.36

Շուկայական ռիսկ

<u>Շուկայական ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը</u>

Շուկայական ռիսկը արտարժութային, տոկոսադրույքի և գնային ռիսկն է, որը հետևանք է համապատասխանաբար փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և արժեթղթերի գների տատանման:

<u>Շուկայական ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները</u>

Արտարժութային ռիսկ

Բանկը արտարժութային ռիսկի հաշվարկն իրականացնում է ՎաՌ մեթոդաբանության համաձայն: Այդ նպատակով վերցվում են արտարժութային փոխարժեքների համապատասխան ժամանակային շարքերը և արտարժութային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը և արտարժութային ՎաՌ-ը (99% վստահության մակարդակի պայմաններում), որի հիման վրա հաշվարկվում է Բանկի տվյալ օրվա արտարժութային ռիսկը:

30.09.2009.

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ	2,725,063	4,297,338	30,688	7,053,089
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	862,224	2,084,032	10,043	2,956,299
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	9,470,960	4,612,303		14,083,263
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական արժեթղթեր	3,568,218	-	-	3,568,218
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր				
Այլ ակտիվներ	1,334,531	40,710	5,923	1,381,164
Ընդամենը՝ ակտիվներ	**17,960,996**	**11,034,383**	**46,654**	**29,042,033**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	596,924	1,257,371		1,854,295
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,281,247	2,835,751		4,116,998
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	8,739,249	7,861,036	4,655	16,604,940
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	400,690	-	-	400,690
Այլ պարտավորություններ	172,360	916	-	173,276
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	**10,593,546**	**10,697,703**	**4,655**	**21,295,904**
Զուտ դիրք	**7,367,450**	**336,680**	**41,999**	**7,746,129**

Արտարժութային ռիսկ ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների

30.09.2009.

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆորվարդային գործիքների գծով				
- պարտավորություններ	-	-	-	-
-պահանջներ	-	-	-	-
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	-	-		-
Զուտ բաց դիրք*	**7,367,450**	**336,680**	**41,999**	**7,746,129**

31.12.2008.

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	5,115,480	5,330,670	77,943	10,524,093
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	141,663	817,326	15,779	974,768
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխատվություններ	10,151,451	2,012,913		12,164,364
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական արժեթղթեր	2,996,407	-	-	2,996,407
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	1,591,742	-	-	1,591,742
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	1,364,274	15,762	857	1,380,893
Ընդամենը՝ ակտիվներ	**21,361,017**	**8,176,671**	**94,579**	**29,632,267**
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	1,912,672	382,101		2,294,773

Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,583,063	2,275,053	1,556	4,859,672
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	10,370,551	6,230,325	773	16,601,649
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	400,789	-	-	400,789
Այլ պարտավորություններ	222,353	3,202	-	225,555
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	**13,576,756**	**8,508,580**	**2,329**	**22,087,665**
Զուտ դիրք	**7,784,261**	**(331,909)**	**92,250**	**7,544,602**

**«I խմբի արտարժույթի» կազմում ներառված են՝ ԱՄՆ դոլար, ԵՎՐՈ, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Շվեյցարական ֆրանկ:
** «II խմբի արտարժույթի» կազմում ներառված են՝ Ռուսաստանյան ռուբլի, Ուկրաինական գրիվնա, ՄԱէ դիրխամ, Վրացական լարի

Արտարժութային ռիսկ ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների

31.12.2008.

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆորվարդային գործիքների գծով				
- պարտավորություններ	-	61,346	-	61,346
-պահանջներ	62,316	-	-	62,316
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	**62,316**	**(61,346)**	**-**	**970**
Զուտ բաց դիրք*	**7,846,577**	**(393,255)**	**92,250**	**7,545,572**

Տոկոսային ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկի գնահատում

2009թ.. երրորդ եռամսյակում տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների միջին կուտակային ճեղքվածքը բացասական է -982 242 հազ. դրամ՝ նախորդ եռամսյակի -3 617 441 հազ. դրամի դիմաց, այսինքն՝ բանկի զգայունությունը ըստ ակտիվների ավելացել է: Միջին կուտակային ճեղքվածքը 2009թ-ի երրորդ եռամսյակում նախորդ եռամսյակի համեմատ աճել է 2 635 198 հազ. դրամով:
30.09.2009 թ-ի դրությամբ տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցությունը 31.12.2008թ.-ի համամատ նվազել է 17.4 տոկոսային կետով՝ կազմելով 90.8% նախորդ տարվա 108.2%-ի դիմաց:
Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը և դրանց հարաբերակցության դինամիկան 2008- 30.09.2009թթ.

ԱՄՍԱԹԻՎ	Կուտակային ճեղքվածք	Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցություն (%)
31.01.08	6,117,104	146.1
28.02.08	1,808,733	111.4
31.03.08	6,444,683	140.9
30.04.08	5,721,881	146.5
31.05.08	4,257,064	131.4
30.06.08	5,265,362	139.5
31.07.08	280,780	101.5
31.08.08	1,203,796	106.6
30.09.08	1,648,852	109.8
31.10.08	1,957,914	110.8
30.11.08.	1,019,689	105.5
31.12.08	1,417,365	108.2
31.01.09	(365,367)	98.0
28.02.09.	1,633,907	109.4
31.03.09.	(145,489)	99.3
30.04.09	(5,229,668)	75.8
31.05.09	(3,590,803)	81.3
30.06.09	(2,031,851)	89.2
31.07.09	(2,048,749)	89.7
31.08.09	1,087,110	105.9
30.09.09	(1,985,088)	90.8

Բանկը յուրաքանչյուր ամսվա (միջին օրական կտրվածքով) հաշվարկում է ներգրավված միջոցների (ռեսուրսների) արժեքը ՝ կիրառելով սեփական մեթոդաբանությունը: Հաշվարկը իրականացվում է նաև առանձին՝ ըստ ծամկետային և ցպահանջ ներգրավված միջոցների: Արդյունքները յուրաքանչյուր ամիս քննարկվում են Բանկի ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովի կողմից, և կիրառում են տեղաբաշխված միջոցների արծեքի (տոկոսադրույքի) որոշման համար

30.09.2009.

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
Տեղաբաշխված միջոցներ	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	277	1,899,147	72,556	92,227	833	-	1,667	-	16,778	-	-	-
-վարկեր	277	768,560	72,556	92,227	833	-	1,667	-	16,778	-	-	-
-ավանդներ	-	826,202	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-այլ	-	304,385	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր, փոխատվություններ, այդ թվում՝	701,097	163,612	1,007,534	384,763	1,010,155	533,130	1,520,342	800,515	5,300,311	2,683,739	-	10,522
- վարկեր	701,097	163,612	1,007,534	384,763	1,010,155	533,130	1,520,342	800,515	5,300,311	2,683,739	-	10,522
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, այդ թվում՝	387,649	-	304,233	-	38,998	-	629,302	-	1,918,881	-	231,130	-
- երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ	387,649		304,233	-	38,998		547,922		1,918,881		231,130	-
- կարճաժամկետ պարտք. գործիքներ	-	-	-	-	-	-	81,380	-	-	-	-	-
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ	5,503	3,078	-	-	-	-	-	-		-	-	-
Ընդամենը	**1,094,526**	**2,065,837**	**1,384,323**	**476,990**	**1,049,986**	**533,130**	**2,151,311**	**800,515**	**7,235,970**	**2,683,739**	**231,130**	**10,522**

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում`	308,603	231,409	250,000	-	-	177,503	15,000	389,774	703,336	1,910,689	-	-
- վարկեր	-	-	-	-	-	-	-	274,490	703,336	1,910,689	-	-
- ավանդներ	-	-	250,000	-	-	177,503	15,000	115,284	-	-	-	-
-հետգնման պայմանագրեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- այլ	308,603	231,409	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում`	5,832,439	3,635,328	245,240	357,258	52,990	497,604	311,267	2,065,349	2,253,343	1,281,459	-	-
- վարկեր	-	-	-	-	-	-	-	-	2,249,500	-	-	-
- ավանդներ	5,832,439	3,635,328	245,240	357,258	52,990	497,604	311,267	2,065,349	3,843	1,281,459		-
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր, այդ թվում`	-	-	400,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- այլ պարտատոմսեր	-	-	400,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված այլ միջոցներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	**6,141,042**	**3,866,737**	**895,240**	**357,258**	**52,990**	**675,107**	**326,267**	**2,455,123**	**2,956,679**	**3,192,148**	**-**	**-**
Զուտ դիրք	(5,046,516)	(1,800,900)	489,083	119,732	996,996	(141,977)	1,825,044	(1,654,608)	4,279,291	(508,409)	231,130	10,522

31.12.2008.

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
Տեղաբաշխված միջոցներ	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով	դրամով	արտարժույթով
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	-	813,095	46,849	-	55,219	-	16,332	-	8,611	-	-	-
-վարկեր	-	165,634	46,849		55,219	-	16,332	-	8,611	-		-
-այլ	-	647,461	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր, փոխատվություններ, այդ թվում՝	259,079	16,289	1,005,910	104,692	640,790	30,699	381,727	56,612	6,539,652	1,788,033	1,366,112	-
- վարկեր	259,079	16,289	1,005,910	104,692	640,790	30,699	381,727	56,612	6,539,652	1,788,033	1,366,112	-
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, այդ թվում՝	159,175	-	224,963	-	932,387	-	550,753	-	981,386	-	96,564	-
- երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ	159,175		224,963	-	932,387		550,753		900,253		96,564	-
- կարճաժամկետ պարտք. գործիքներ	-	-	-	-	-	-	-	-	81,133	-	-	-
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	1,591,742	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ	3,707	2,162	-	-	-	-	-	-		-	-	-
Ընդամենը	**2,013,703**	**831,546**	**1,277,722**	**104,692**	**1,628,396**	**30,699**	**948,812**	**56,612**	**7,529,649**	**1,788,033**	**1,462,676**	**-**

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝	1,622,408	258,806	199,700	-	54,000	-	70,500	-	627,460	1,829,740	-	-
- վարկեր	-	-	-	-	-	-	-	-	627,460	1,829,740	-	-
- ավանդներ	10,000	-	199,700	-	54,000	-	70,500	-	-	-	-	-
-հետգնման պայմանգրեր	1,589,680	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- այլ	22,728	258,806	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	3,206,370	4,367,899	876,438	408,896	569,231	425,576	651,482	771,104	14,382	151,495	-	-
- վարկեր	-	-	-	-	-	-	-	-	300,000	-	-	-
- ավանդներ	3,206,370	4,367,899	876,438	408,896	569,231	425,576	651,482	771,104	14,382	151,495	-	-
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	400,000	-	-	-	-	-
- այլ պարտատոմսեր	-	-	-	-	-	-	400,000	-	-	-	-	-
Ընդամենը	**4,828,778**	**4,626,705**	**1,076,138**	**408,896**	**623,231**	**425,576**	**1,121,982**	**771,104**	**641,842**	**1,981,235**	**-**	**-**
Զուտ դիրք	**(2,815,075)**	**(3,795,159)**	**201,584**	**(304,204)**	**1,005,165**	**(394,877)**	**(173,170)**	**(714,492)**	**6,887,807**	**(193,202)**	**1,462,676**	**-**

Տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների միջին տոկոսադրույքներ

Հոդվածի անվանումը	30.09.2009		31.12.2008	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	6.63	2.59	15.98	7
- միջբանկային վարկեր	-	3	-	-
- միջբանկային ռեպո	5.50	-	-	-
- միջբանկային տոկոսային սվոպ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	15.96	14.05	15.99	15.1
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	10.27	-	8.26	-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր			-	-
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	7.64	6.99	7.59	8.96
Պարտավորություններ հաճախորդ-ների նկատմամբ	9.5	9.19	7.99	8.73
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	9		9	

Մոդելների նկարագիրը

Արժութային ռիսկ

Արժութային ռիսկն առաջանում է արժույթի շուկայական փոխարժեքի տատանման հետևանքով և իրենից ներկայացնում է արժութային փոխարժեքների տատանումներից առաջացող դրամական կորուստների հավանականությունը:
ՎաՌ մեթոդով Բանկում գնահատվում են ինչպես առանձին արտարժույթների, այնպես էլ արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների ամբողջ պորտֆելի համար հնարավոր կորուստների հավանականությունը: Հնարավոր կորուստների հաշվարկը բանկին հնարավորություն է տալիս գնահատել արտարժութային ռիսկին իր ենթարկվածությունը, կառավարել արտարժութային դիրքերը:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկն իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով առաջացող ռիսկը:
Տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման համար կիրառվում է «Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մոդելը» (GAP մոդել), որը հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի նկատմաբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն:

Տոկոսադրույքի փոփոխությունների նկատմամբ բանկի զգայունությունը գնահատելու համար հաշվարկվում է «ճեղքվածքի հարաբերակցություն» (GAP/ASSETS) ցուցանիշը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի հարաբերությունը ակտիվներին:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների պատճառով Բանկի ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության և դրա հետևանքով ֆինանսական կորուստներ կրելու հավանականությունն է:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Իրացվելիության ռիսկը Բանկի կորուստներ կրելու և/կամ ստանձնած պարտավորությունների չկատարելու հավանականությունն է, որն առաջանում է ներգրավված և տեղաբաշխված միջոցների ժամկետային կառուցվածքի ճեղքվածքի կամ ակտիվների վաճառքի սահմանափակ կամ ոչ շահավետ հնարավորությունների արդյունքում:
Իրացվելիության ռիսկը պարունակում է ռիսկերի հետևյալ երկու տեսակները՝
1.Արժութային ռիսկ, որն առաջանում է արժույթի շուկայական փոխարժեքի տատանման հետևանքով և իրենից ներկայացնում է արժութային փոխարժեքների տատանումներից առաջացող դրամական կորուստների հավանականությունը:
2. Տոկոսադրույքի ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով առաջացող ռիսկը:

Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատումն իրականացնում են Բանկի Վարչությունը, Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը և Գանձապետը՝ Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված իրավասությունների շրջանակներում և կարգով:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար Բանկը կիրառում է հետևյալ մեթոդները՝
1. Վերլուծվում են իրացվելիության ռիսկի սահմանափակման նպատակով Բանկում սահմանված ցուցանիշները և գնահատվում են դրանց մակարդակները.
2. Պարբերաբար դիտարկվում են Բանկի հաշվեկշռի կառուցվածքի փոփոխման միտումները, դրամական հոսքերի փաստացի և կանխատեսվող ծավալները, որի հիման վրա գնահատվում է իրացվելության ռիսկը.
3. Իրացվելի միջոցների ավելցուկի տեղաբաշխման և պակասորդի ներգրավման գործընթացի արդյունավետության վերլուծություն և գնահատում.
4. Բանկի պարտավորությունների (այդ թվում՝ ավանդային բազայի) բազմազանեցման (դիֆերսիֆիկացիայի) մակարդակի վերլուծություն և գնահատում

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման և սահմանափակման համար Բանկը սահմանում է հետևյալ նորմատիվները՝
1.Բանկում կանխիկ դրամական միջոցների և ակտիվների նվազագույն հարաբերակցությունը (3%)
2. Բանկի արտարժութային բաց դիրքի առավելագույն սահմանաչափը.
3. Բանկի ընդհանուր իրացվելիության նվազագույն սահմանաչափը (25%)
4. Բանկի ընթացիկ իրացվելիության նվազագույն սահմանաչափը (65%)
5. Ֆինանսավորման աղբյուրների կենտրոնացումների սահմանափակումները.
6. Բանկի կողմից տրամադրվող վարկային գծերի ընդհանուր ծավալ և Բանկի ընդհանուր կապիտալ առավելագույն հարաբերակցությունը (60%):

Իրացվելիության ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական

Իրացվելիության ռիսկի ընդհանուր կառավարումն իրականացվում է Վարչության կողմից, որը՝

1. Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված քաղաքականություններով և կանոնակարգերով տրված իրավասությունների սահմաններում ապահովում է իրացվելիության կառավարմանն առնչվող սահմանաչափերի պահպանումը.
2. Հսկողություն է սահմանում և միջոցներ ձեռնարկում Բանկի ռազմավարական զարգացման ծրագրերով և ամենամյա բյուջեներով պլանավորված ակտիվապասիվային համամասնությունների, նպատակային ցուցանիշների պահպանման նկատմամբ.
3. Քննարկում և Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ ներքին իրավական ակտերը:
Բանկի իրացվելության ընթացիկ կառավարումն իրականացնում է Բանկի Վարչության կողմից ձևավորվող և վերջինիս հաշվետու Բանկի կոլեգիալ, մշտապես գործող մարմինը՝ Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը, որը՝
1 Ամսական կտրվածքով քննարկում է Բանկի իրացվելիության կառավարման խնդիրները, իրացվելի միջոցների ավելցուկի տեղաբաշխման, պակասորդի ներգրավման գործընթացը և ընդունում համապատասխան որոշումներ.
2. Կարճաժամկետ (մինչև 3 ամսվա կտրվածքով) ռեսուրսների ներգրավման և տեղաբաշխման փաթեթի կառուցվածքի փոփոխության հետ կապված ընդունում է որոշումներ՝ հիմնվելով Բանկի անցած ժամանակաշրջանի գործունեության վերլուծության, կարճաժամկետ և միջին ժամկետի կանխատեսումների արդյունքների վրա.
3. Ընդունում է որոշումներ Բանկի ընդհանուր դրամային և արտարժութային իրացվելիության ապահովման վերաբերյալ
4. Ապահովում է իրացվելիության ռիսկի կառավարման ոլորտում Բանկի քաղաքականության իրագործումը:
Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարմանն առնչվող օպերատիվ, ամենօրյա խնդիրները յուրաքանչյուր օր Գանձապետի ներկայացմամբ քննարկվում են Բանկի Գործադիր տնօրենի մոտ՝պատասխանատու ստորաբաժանումների ղեկավարների (Գլխավոր հաշվապահի, Դիլինգ կենտրոնի տնօրենի, Վարկավորման և միջոցների ներգրավման, Ռազմավարության, մեթոդոլոգիայի և ռիսկերի գնահատման վարչությունների պետերի) մասնակցությամբ խորհրդակցական ժողովի ժամանակ:
Բանկի իրացվելության ռիսկի ամենօրյա կառավարումն իրականացնում է Գանձապետը, որը
համակարգում է Բանկի այն ստորաբաժանումների աշխատանքը, որոնց գործառնություններն ազդում են իրացվելիության մակարդակի վրա, իսկում է ներբանկային դրամաշրջանառությունը
ամփոփում և վերլուծում է իրացվելիության մակարդակի, դրամարկղային գործառնությունների վերաբերյալ պատասխանատու ստորաբաժանումների ամենօրյա տեղեկատվությունը և նախապատրաստում է միջոցների կառավերման վերաբերյան առաջարկություններ
ապահովում է իրացվելիության ռիսկի կառավարման վերաբերյալ Բանկի Վարչության, Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովի որոշումերի, Գործադիր տնօրենի հանձնարարականների կատարումը:
Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար վերահսկվում են հետևյալ ցուցանիշները՝
-ՀՀ կենտրոնական բանկում թղթակցային հաշիվների և պարտադիր պահուստների միջոցները և ներդրված ավանդները
-Թանկարժեք մետաղների բանկային (ստանդարտացված) ձուլակտորները
-ՀՀ պետական պարտատոմսերը՝ ընթացիկ (շուկայական) արժեքով՝ բացառությամբ գրավադրված, ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթերի
-ռեզիդենտ և օտարերկրյա բանկերում թղթակցային հաշիվների մնացորդները
-միջոցների ներգրավումը
-տրամադրված վարկերի մարումը
- ակտիվների վաճառքը
-տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտները
-նախկինում անհուսալի ճանաչված և Բանկի հաշվեկշռից դուրս գրված ակտիվների վերադարձը:
Բանկի իրացվելիության ընդհանուր կառավարումն իրականացվում է Բանկի Վարչության կողմից, որը վերահսկողություն է սահմանում և անհրաժեշտության դեպքում միջոցներ է ձեռնարկում Բանկի ռազմավարական զարգացման ծրագրերով և ամենամյա բյուջեներով պլանավորված ակտիվապասիվային համամասնությունների, նպատակային ցուցանիշների պահպանման նկատմամբ:
Բանկի իրացվելիության ընթացիկ կառավարումն իրականացնում է Բանկի Վարչության կողմից ձևավորվող և վերջինիս հաշվետու Բանկի կոլեգիալ, մշտապես գործող մարմինը՝ Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը (այսուհետ՝ ԱՊԿՀ), որն ամսական կտրվածքով քննարկում է Բանկի իրացվելիության կառավարման խնդիրները, իրացվելի միջոցների ավելցուկի/պակասորդի, ներգրավման/տեղաբաշխման գործընթացը և ընդունում համապատասխան որոշումներ:

Բանկի իրացվելիության կառավարման ամենօրյա, ընթացիկ խնդիրները քննարկվում են Բանկի գործադիր տնօրենի մոտ՝ պատասխանատու ստորաբաժանումների ղեկավարների մասնակցությամբ խորհրդակցական ժողովի ժամանակ:
Բանկի իրացվելիության օպերատիվ, ամենօրյա կառավարումն իրականացնում է Գանձապետը՝ ղեկավարվելով սույն Կարգով, Բանկի Վարչության, ԱՊԿՀ-ի որոշումներով և հանձնարարականներով:
Ներգրավման գործառնություններ իրականացնելիս հաշվի են առնվում ամենամյա բյուջեով սահմանված ռեսուրսների ծավալային համամասնությունները, կանխատեսվում են ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցներն ըստ ժամկետայնության, ըստ տեսակների՝ ձգտելով հնարավորինս տարբերակել և նվազեցնել ռիսկը:
Ակնթարթային իրացվելիությունը կառավարելիս նորմավորվում է նոստրո թղթակցային հաշիվների և դրամարկղի ռեսուրսների հարաբերակցությունը հաճախորդների ցպահանջ հաշիվների մնացորդների նկատմամբ /20%-ից ոչ պակաս/, որը գնահատվում է փաստացի և վիճակագրական տվյալների կանխատեսման հիման վրա , կարգավորվում է միջբանկային գործառնությունների միջոցով և հաշվարկվում է ամսվա կտրվածքով միջին օրեկան ցուցանիշի միջոցով: Ընթացիկ իրացվելիության ռիսկը կառավարելիս օգտվելով փաստացի և կանխատեսվող ցուցանիշների օրական շարժից՝ կիրառվում են համապատասխան վճարային օրացույցներ՝ հիմք ընդունելով հետևյալ չափանիշները.
-բանկի վճարահաշվարկային օրական պարտավորությունները,
- դրամական հոսքերի օրական շարժը,
- վարկերի, ավանդների, արժեթղթերի հետ կապված գործառնությունների օրական շարժը:
Ապահովվում է Բանկի ազատ ռեսուրսների վերաբաշխումը եկամուտ ձևավորող կենտրոնների միջև՝ հսկողություն սահմանելով և կառավարելով ներբանկային դրամաշրջանառությունը:
Բանկի վճարային դիրքի հսկումը՝ իրացվելի ակտիվների գումարի համապատասխանությունը վճարահաշվարկային պահանջարկին օրական և առաջիկա շաբաթվա կտրվածքով, իրականացնում է Գանձապետը:
Բանկի ընդհանուր իրացվելիության և ամենամյա բյուջեով հաստատված ակտիվապասիվային համամասնությունների պահպանման հսկողությունն իրականացվում է Բանկի Ռազմավարության, մեթոդոլոգիայի և ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը ամսական կտրվածքով վերլուծում է շեղումները և ներկայացնում Վարչության քննարկմանը:
Բանկի արտարժույթային դիրքի՝ գործող նորմատիվային դաշտին համապատասխանության հսկողությունն իրականացնում է Բանկի Դիլինգային կենտրոնը:
Բանկի իրացվելիության կառավարման նպատակով նոր գործիք կիրառելիս պատասխանատու ստորաբաժանումների կողմից սահմանված կարգով հաստատման են ներկայացվում անհրաժեշտ ընթացակարգերը և ներքին հսկողությունը, որով պետք է սահմանվեն գործիքի նկարագրությունը, նոր գործիքից հնարավոր կորուստների վերլուծությունը՝ հաշվի առնելով Բանկի իրացվելիության և ընդհանուր կապիտալի մակարդակները, ինչպես նաև այդ գործիքի գծով ռիսկերի գնահատման, հսկման և մոնիտորինգի գործընթացը:

30.09.2009

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է							Անժամկետ	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 1 ամիս	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	1,873,547		-	-	-	-	-	-	**1,873,547**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	5,490,127	2,358,688	164,794	833	1,667	16,778		102,954	**8,135,841**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	12,740	57,329	-	884,155	1,369,535	1,514,441	2,272,830	7,134,421	837,812	-	**14,083,263**
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	387,649	304,233	38,998	547,922	2,038,604	231,130	19,682	**3,568,218**
- առևտրային նպատակով պահվող	-	-			-	-	-	-	-	-	**-**
- վաճառքի համար մատչելի	-	-	-	387,649	304,233	38,998	547,922	2,038,604	231,130	19,682	**3,568,218**
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
Այլ պահանջներ	-	-	164,189	13,753	7,982	7,011	109,797	1,078,432	-	-	**1,381,164**
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**12,740**	**57,329**	**7,527,863**	**3,644,245**	**1,846,544**	**1,561,283**	**2,932,216**	**10,268,235**	**1,068,942**	**122,636**	**29,042,033**
Այդ թվում՝											
I խմբի արտարժույթով	611	9,126	4,700,302	1,077,978	380,344	527,398	792,498	3,487,717	10,417	47,992	**11,034,383**
II խմբի արտարժույթով	-	-	40,731	5,923	-	-	-	-	-	-	**46,654**
Այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	10,522	56,033	-	3,577,525	1,834,296	1,546,683	2,820,504	9,134,943	1,022,446	-	**20,002,952**
Անտոկոս	-	-	7,527,863	13,753	7,982	7,011	109,797	1,078,432	-	122,636	**8,867,474**

Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	608,289	55,449	250,000	182,280	406,917	2,614,063	-	-	**4,116,998**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում`	-	-	9,200,860	320,576	612,020	556,202	2,380,112	3,535,170	-	-	**16,604,940**
- ցպահանջ ավանդներ	-	-	9,200,860	-	-	-	-	-	-	-	**9,200,860**
- ժամկետային ավանդներ	-	-	-	320,576	612,020	556,202	2,380,112	3,535,170	-	-	**7,404,080**
- այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	-	-	-	-	400,690	-	-	-	-	-	**400,690**
Այլ պարտավորություններ	-	-	115,011	45,774	9,906	-	-	2,585	-	-	**173,276**
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	-	-	1,548,153		37,780	192,102	60,094	2,425	-	-	**1,840,554**
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**-**	**-**	**9,924,160**	**421,799**	**1,272,616**	**738,482**	**2,787,029**	**6,151,818**	**-**	**-**	**21,295,904**
Այդ թվում`											
I խմբի արտարժույթով	-	-	3,725,983	276,793	359,808	690,139	2,452,594	3,192,339	47	-	10,697,703
II խմբի արտարժույթով	-	-	4,655	-	-	-	-	-	-	-	4,655
«Խոշոր» պարտավորություններ*	-	-	3,390,994	1,078,119	57,128		392,059	4,141,820	-	-	**9,060,120**
Այդ թվում`	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	-	-	-	123,714	1,021,576	729,160	-	-	-	-	1,874,450
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	-	-	6,944,216	267,379	1,252,497	728,098	2,781,387	6,148,827	-	-	18,122,404
Անտոկոս	-	-	2,979,475	45,774	9,906	-	-	2,585	-	-	3,037,740
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	**12,740**	**-**	**(2,396,297)**	**-**	**573,928**	**822,801**	**145,187**	**4,116,417**	**1,068,942**	**122,636**	**7,746,129**
Այդ թվում`											
I խմբի արտարժույթով	-	-	974,319	-	20,536	(162,741)	(1,660,096)	295,378		47,992	**336,680**
II խմբի արտարժույթով	-	-	36,076	5,923	-	-	-	-	-	-	**41,999**
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	-	-	(1,021,576)	(729,160)	-	-	-	-	**(1,874,450)**
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	10,522	56,033	-	-	581,799	818,585	39,117	2,986,116	1,022,446	-	**1,880,548**
Կուտակային իրացվ. ճեղքվածք	-	-	4,548,388	-	(1,924)	7,011	109,797	1,075,847	-	122,636	**5,829,734**

31.12.2008.

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է							Անժամկետ	Ընդամենը
	ժամկետանց	ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 1 ամիս	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	10,273,549		-	-	-	-	-	263,907	**10,537,456**
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	612,751	168,244	48,738	58,052	13,999	18,994	-	40,627	**961,405**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	1,288	-	830,690	1,392,058	1,418,409	1,804,635	5,836,147	881,137	-	**12,164,364**
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	159,175	224,963	932,387	550,753	1,018,671	90,777	19,681	**4,588,149**
- առևտրային նպատակով պահվող	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**
- վաճառքի համար մատչելի	-	-		159,175	224,963	932,387	550,753	1,018,671	90,777	19,681	**2,996,407**
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված	-	-	-	1,591,742		-	-	-	-	-	**1,591,742**
Այլ պահանջներ	-	-	51,130	14,212	3,976	8,419	11,920	1,291,236	-	-	**1,380,893**
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**-**	**1,288**	**10,937,430**	**1,172,321**	**1,669,735**	**2,417,267**	**2,381,307**	**8,165,048**	**971,914**	**324,215**	**29,632,267**
Այդ թվում՝	-	-									
I խմբի արտարժույթով	-	-	5,981,547	272,521	171,530	169,712	359,140	1,181,594		40,627	**8,176,671**
II խմբի արտարժույթով	-	-	94,579		-	-	-	-		-	**94,579**
Այդ թվում՝											
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	-	-	-		-	-	-	-		-	**-**
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	-	1,279	-	1,017,516	1,465,303	1,525,875	1,930,703	8,440,424	881,137	-	**15,262,237**
Անտոկոս	-	-	10,937,430	132,316	186,010	883,992	448,400	14,874	-	324,215	**12,927,237**
Պարտավորությունների մարման											

ժամկետայնության վերաբերյալ											
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ		-	441,454	1,610,623	208,485	87,690	85,734	2,727,516	-	-	**5,161,502**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում`	-	-	11,961,141	443,815	1,298,143	1,002,113	1,428,536	166,071	-	-	**16,299,819**
- ցպահանջ ավանդներ	-	-	11,961,141			-	-	-	-	-	**11,961,141**
- ժամկետային ավանդներ	-	-	-	443,815	1,298,143	1,002,113	1,428,536	166,071	-		**4,338,678**
- այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	-	-	-		789	-	400,000		-	-	**400,789**
Այլ պարտավորություններ	-	-	33,474	43,360	5,721	143,000	-	-	-	-	**225,555**
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	-	-	1,354,595		870,989	3,160	54,461	11,568	-	-	**2,294,773**
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	**-**	**-**	**12,436,069**	**2,097,798**	**1,513,138**	**1,232,803**	**1,914,270**	**2,893,587**	**-**	**-**	**22,087,665**
Այդ թվում`											
I խմբի արտարժույթով	-	-	4,786,420	94,882	418,878	453,373	773,738	1,981,288			**8,508,579**
II խմբի արտարժույթով	-	-	2,330		-	-	-	-	-	-	**2,330**
«Խոշոր» պարտավորություններ*	-	-	3,560,214	1,594,234	303,113	25,364	95,000	2,344,638	-	-	**7,922,563**
Այդ թվում`											
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով	-	-	-	61,346	213,177	1,142,570	-	-	-	-	**1,417,093**
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	-	-	6,416,428	2,033,173	1,489,983	1,045,689	1,511,000	3,282,172	-	-	**15,778,445**
Անտոկոս	-	-	5,104,865	2,284	1,500	-	-	-	-	-	**5,108,649**
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	**-**	**-**	**(1,498,639)**		**156,597**	**1,184,464**	**467,037**	**5,271,461**	**971,914**	**324,215**	**7,544,602**
Այդ թվում`											
I խմբի արտարժույթով	-	-	1,195,127		(247,348)	(283,661)	(414,598)	(799,694)		40,627	**(331,908)**
II խմբի արտարժույթով	-	-	92,249		-	-	-	-	-	-	**92,249**
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	-	-	(213,177)	(1,142,570)	-	-	-	-	**(1,417,093)**
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	-	1,279	-	-	(24,680)	480,186	419,703	5,158,252	881,137	-	**(516,208)**
Կուտակային իրացվ. ճեղքվածք	-	-	5,832,565		184,510	883,992	448,400	14,874	-	324,215	**7,818,588**

Ծանոթագրություն 33. Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն (Չստուգված)

30.09.2009թ.-ին Բանկի բաժնետիրական կապիտալը մնացել է անփոփոխ:
31.12.2008թ.-ին Բանկի բաժնետիրական կապիտալը կազմված է 5 000 ՀՀ դրամ անվանական արժողությամբ, թվով 1 072 401 հատ սովորական բաժնետոմսերից, որոնց ընդհանուր ծավալը կազմում է 5 362 005 հազ. ՀՀ դրամ:

Ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշներ

2009թ.	Ընդհանուր կապիտալ	Ռիսկով կշռված ակտիվներ	Ընդհ. կապ. համարժեք. փաստացի (%)	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ (%)
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**	**5**
Հունվար	7,454,701	18,196,734	41.0	12.0
Փետրվար	7,438,623	17,997,118	41.3	12.0
Մարտ	7,436,022	18,034,416	41.2	12.0
Ապրիլ	7,371,754	17,931,889	41.1	12.0
Մայիս	7,385,758	18,747,252	39.4	12.0
Հունիս	7,378,944	17,834,983	41.4	12.0
Հուլիս	7,458,564	22,502,174	33.1	12.0
Օգոստոս	7,574,561	18,638,366	40.6	12.0
Սեպտեմբեր	7,484,048	17,581,966	42.6	12.0

2008թ.	Ընդհանուր կապիտալ	Ռիսկով կշռված ակտիվներ	Ընդհ. կապ. համարժեք. փաստացի (%)	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ (%)
1	**2**	**3**	**4 (2/3)**	**5**
Հունվար	4,076,359	16,634,725	24.51	12
Փետրվար	4,592,480	17,989,313	25.53	12
Մարտ	4,599,576	18,964,363	24.25	12
Ապրիլ	4,887,660	19,532,336	25.02	12
Մայիս	4,958,006	20,354,243	24.36	12
Հունիս	5,116,611	20,193,224	25.34	12
Հուլիս	5,173,906	21,117,874	24,50	12
Օգոստոս	5,228,021	22,385,185	23.35	12
Սեպտեմբեր	5,290,621	21,106,404	25.07	12
Հոկտեմբեր	5,320,920	20,818,990	25.56	12
Նոյեմբեր	5,345,682	20,525,800	26.04	12
Դեկտեմբեր	5,505,955	20,045,022	27.47	12

Ստորև ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ Բազելի ռիսկի կշիռների դասերի:

30.09.2009.

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	10,124,950	20,391	-	-
10%	385,215	-	-	38,522
20%	1,447,226	-	-	289,445
50%	2,191,092	11,056	-	1,101,074
75%	2,138,112	67,149	-	1,653,946

100%	13,745,459	667,836	-	14,413,295
150%	42	-	-	63
Ընդամենը	**30,032,096**	**766,432**	**-**	**17,496,344**

31.12.2008.

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռա-յին պայմանական պարտավորու-թյուններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություն ներ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	13,230,124	12,886	-	-
10%	-	-	-	-
20%	1,527,075	-	-	305,415
50%	1,196,440	20,851	-	608,646
75%	1,961,666	66,492	-	1,521,119
100%	10,396,545	1,164,130	-	11,560,675
150%	21	-	-	31
Ընդամենը	**28,311,871**	**1,264,359**	**-**	**13,995,885**

Ծանոթագրություն 34 .Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք

Ստորև ներկայացվում են ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՀՀՀՀՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը» պահանջների համաձայն:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում, իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝
- հիմնականում ձեռք են բերվել ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար վկայություն կա կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ
- սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպության կողմից նախատեսվում են որպես իրավական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիք, որի վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք չունեն գնանշված շուկայական գին գործող շուկայում՝ բացառությամբ անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառելու մտադրությամբ տրամադրվածներից:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնանշված շուկայական գնի վրա՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնորոշման մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով:

30.09.2009թ. և 31.12.08թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35. «Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

30.09.2009թ. և 31.12.2008թ. այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալները բացակայում են:

Ծանոթագրություն 36. «Ապաճանաչում»

2009թ.-ի երեք եռամսյակների ընթացքում և 2008թ.-ին Խումբը չի ունեցել փոխանցված ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ կամ որոնց մի մասը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին, կամ երբ առկա է «շարունակվող մասնակցություն»:

Ծանոթագրություն 37. «Գրավադրված ակտիվներ»

31.12.2008թ. և 30.09.2009թ. դրությամբ Խումբը գրավադրված ակտիվները չի ունեցել:

Ծանոթագրություն 38. «Ընդունված գրավ»

30.09.2009թ և 31.12.2008թ դրությամբ Խումբը չունի գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

	30.09.2009.	31.12.2008.
Արժեթղթեր	936,188	195,219
Թանկարժեք մետաղներ, ոսկու ձուլակտորներ և թանկարժեք քարեր	1,426,080	823,639
Անշարժ գույք և այլ հիմնական միջոցներ	39,537,873	31,186,771
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	1,258,412	1,828,650
Դրամական միջոցներ	225,509	124,363
Այլ գրավ	730,242	445,303
Երաշխավորություններ	10,179,609	3,644,119
Ընդամենը	**54,293,913**	**38,248,064**

Ծանոթագրություն 39. «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Խումբը 2009թ.-ի երրորդ եռամսյակի և 2008թ.-ի ընթացքում չի ունեցել խախտումներ կամ պարտավորությունների չկատարման դեպքեր

Գործադիր տնօրեն Ա.Օհիպյան

Գլխավոր հաշվապահ Տ.Գալստյան